

МУЗИЧКА ШКОЛА „СТАНКОВИЋ“ БЕОГРАД

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА СРЕДЊЕ МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

ЗА ПЕРИОД 2018 – 2022. године

Дел.бр. 116
Дана: 26.04.2018. године

НАЗИВ И ВРСТА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

ПОСЕБАН ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА СРЕДЊЕ МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

ТРАЈАЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЋЕ СЕ ПРИМЕЊИВАТИ ОД ШКОЛСКЕ 2018/2019.

СВРХА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ОСТВАРИВАЊА НАСТАВНИХ ПЛАНОВА И ПРОГРАМА И ПОТРЕБА УЧЕНИКА И РОДИТЕЉА, ШКОЛЕ И ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

1. Конкретизација и прилагођавање правилником прописаног наставног плана и програма условима и ресурсима Школе
2. Информисање ученика, родитеља и локалне заједнице о образовним садржајима

Школски програм чине сви садржаји, процеси и активности који имају за циљ остваривање образовно васпитних задатака и сврху да промовишу интелектуални, лични, друштвени и физички развој ученика. Школски програм се ради на нивоу школе и осигурава усмереност на децу и њихово учење.

Музичка школа „Станковић“ прилагођава свој школски програм наставном плану који је прописан законом, али у исто време и условима и ресурсима школе, као и локалним захтевима и потребама. Рад на школском програму и његово усавршавање имају за циљ да обезбеде вредност и трајност стечених знања, вештина и вредности које ученик стекне током школовања.

Такође, сврха програма је да омогући стални развој школе и њено активно учешће у васпитно-образовним и културним програмима и дешавањима локалне заједнице.

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Музичка школа „Станковић“ кроз свој Школски програм поставља следеће циљеве:

- Стицање уметничког образовања које оспособљава ученика за даље усавршавање (на факултетима музичке уметности и музичким академијама, како у Србији тако и у

иностранству) и уметничко ангажовање (запослење), у складу са савременим захтевима уметничких пракси.

- Развој мотивације за учење, као и за прелазак на више нивое образовања и васпитања.
- Развој репродуктивно-креативних и естетских аспеката личности у складу са развојним потребама, уметничким потенцијалима и интересовањима.
- Изградњу и очување личне уметничке аутономије и интегритета и успешно суочавање са изазовима будућег уметничког живота.
- Усвајање и изградњу општекултурних и цивилизацијских вредносних ставова који произилазе из националне, европске и светске културне баштине.
- Допринос очувању и неговању властите традиције и културе путем уметничког ангажовања и преношења стеченог знања (у виду јавних наступа, индивидуалних или групних, организације музичких манифестација, предавања, радионица, такмичења, и томе слично).
- Развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса.

НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ СВИХ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Музичка школа „Станковић“ има три одсека за редовне ученике, ВОКАЛНО-ИНСТРУМЕНТАЛНИ, ТЕОРЕТСКИ и ЦЕЗ одсек. На сва три одсека настава траје четири године и остварује се на матерњем, српском језику. У зависности од избора одсека ученици се

опредељују за један од три могућа образовна профила:

1. МУЗИЧКИ ИЗВОЂАЧ – класичне музике

Одсек: ВОКАЛНО-ИНСТРУМЕНТАЛНИ

Инструменти:

- клавир
- оргуље
- виолина
- виола
- виолончело
- контрабас
- харфа
- хармоника
- гитара
- ударалке
- флаута
- обоа
- кларинет
- фагот
- труба
- тромбон
- хорна
- соло-певање

2. МУЗИЧКИ САРАДНИК – теоретичар

Одсек: ТЕОРЕТСКИ

3. МУЗИЧКИ ИЗВОЂАЧ – цез музике

Одсек: ЦЕЗ

Инструменти:

- гитара
- контрабас
- бас гитара
- клавир
- саксофон
- труба
- тромбон
- цез бубњеви
- цез певање

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ ПО ОБРАЗОВНИМ ПРОФИЛИМА И РАЗРЕДИМА

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: МУЗИЧКИ ИЗВОЂАЧ-класичне музике

I РАЗРЕД

Стручни предмети

Главни предмет (инструмент или соло певање)
 Солфеђо
 Теорија музике
 Музички инструменти

Камерна музика
 Оркестар/Хор
 Читање с листа
 Упоредни клавир
 Корепетиција за клавиристе и оргуљаше
 Италијански језик обавезан за ученике соло певања

Опште-образовни предмети

Српски језик

I страни језик
 II страни језик
 Историја са историјом културе и цивилизације
 Биологија
 Рачунарство и информатика
 Физика
 Физичко васпитање
 Грађанско васпитање/Веронаука

II РАЗРЕД

Стручни предмети

Главни предмет (инструмент или соло певање)
 Солфеђо
 Камерна музика
 Оркестар/Хор
 Читање с листа

Опште-образовни предмети

Српски језик

I страни језик
 II страни језик
 Рачунарство и информатика
 Историја са историјом културе и цивилизације

Упоредни клавир
 Корепетиција за клавиристе и оргуљаше
 Музички облици
 Хармонија
 Историја музике са упознавањем музичке
 литературе
 Италијански језик обавезан за ученике соло певања

Социологија
 Физичко васпитање
 Грађанско васпитање/Веронаука

III РАЗРЕД

Стручни предмети

Главни предмет (инструмент или соло
 певање)
 Солфеђо
 Камерна музика
 Оркестар/Хор
 Читање с листа
 Упоредни клавир
 Корепетиција за клавиристе и оргуљаше
 Музички облици
 Хармонија
 Историја музике са упознавањем музичке
 литературе
 Вокални контрапункт
 Етномузикологија
 Италијански језик обавезан за ученике соло певања

Опште-образовни предмети

Српски језик
 I страни језик
 II страни језик
 Рачунарство и информатика
 Историја са историјом културе и
 цивилизације
 Психологија
 Физичко васпитање
 Грађанско васпитање/Веронаука

IV РАЗРЕД

Стручни предмети

Главни предмет (инструмент или соло-
 певање)
 Солфеђо
 Камерна музика
 Оркестар/Хор
 Читање с листа
 Упоредни клавир
 Музички облици
 Хармонија
 Историја музике са упознавањем музичке
 литературе
 Инструментални контрапункт
 Етномузикологија
 Национална историја музике
 Италијански језик обавезан за ученике соло певања

Опште-образовни предмети

Српски језик
 I страни језик
 II страни језик
 Рачунарство и информатика
 Филозофија
 Физичко васпитање
 Грађанско васпитање/Веронаука

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: МУЗИЧКИ САРАДНИК

I РАЗРЕД

Стручни предмети

Главни предмет – солфеђо
Теорија музике
Музички инструменти
Клавир

Хор

Опште-образовни предмети

Српски језик
I страни језик
II страни језик
Историја са историјом културе и цивилизације

Биологија
Рачунарство и информатика
Физика
Физичко васпитање
Грађанско васпитање/Веронаука

II РАЗРЕД

Стручни предмети

Главни предмет – солфеђо
Хор
Клавир
Музички облици
Хармонија

Историја музике са упознавањем музичке литературе
Свирање хорских партитура
Дечији оркестар

Опште-образовни предмети

Српски језик
I страни језик
II страни језик
Рачунарство и информатика
Историја са историјом културе и цивилизације

Социологија
Физичко васпитање
Грађанско васпитање/Веронаука

III РАЗРЕД

Стручни предмети

Главни предмет – солфеђо
Хор
Клавир
Музички облици
Хармонија

Историја музике са упознавањем музичке литературе
Свирање хорских партитура
Етномузикологија
Дириговање
Вокални контрапункт
Дечији оркестар

Опште-образовни предмети

Српски језик
I страни језик
II страни језик
Рачунарство и информатика
Историја са историјом културе и цивилизације
Психологија
Физичко васпитање
Грађанско васпитање/Веронаука

IV РАЗРЕД

Стручни предмети

Главни предмет – солфеђо
 Хор
 Клавир
 Музички облици
 Хармонија
 Историја музике са упознавањем музичке литературе
 Свирање хорских партитура
 Етномузикологија
 Дириговање
 Аудио-визуелна техника
 Увод у компоновање
 Инструментални контрапункт
 Национална историја музике
 Дечији оркестар

Опште-образовни предмети

Српски језик
 I страни језик
 II страни језик
 Рачунарство и информатика
 Филозофија
 Физичко васпитање
 Грађанско васпитање/Веронаука

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: МУЗИЧКИ ИЗВОЂАЧ- ЦЕЗ МУЗИКЕ

I РАЗРЕД

Стручни предмети

Главни предмет (инструмент или певање)
 Солфеђо
 Теорија музике
 Музички инструменти
 Мали ансамбли
 Развијање слуха
 Историја цез музике
 Упоредни клавир

Опште-образовни предмети

Српски језик
 I страни језик
 II страни језик
 Историја са историјом културе и цивилизације
 Биологија
 Рачунарство и информатика
 Физика
 Физичко васпитање
 Грађанско васпитање/Веронаука

II РАЗРЕД

Стручни предмети

Главни предмет (инструмент или певање)
 Солфеђо
 Хармонија
 Музички облици
 Упоредни клавир

Опште-образовни предмети

Српски језик
 I страни језик
 II страни језик
 Рачунарство и информатика
 Историја са историјом културе и цивилизације

Мали ансамбли
Развијање слуха
Историја цез музике
Историја музике са упознавањем музичке литературе

Социологија
Физичко васпитање
Грађанско васпитање/Веронаука

III РАЗРЕД

Стручни предмети

Главни предмет (инструмент или певање)
Солфеђо
Хармонија
Контрапункт
Музички облици

Упоредни клавир
Ударачки инструменти
Мали ансамбли
Биг бенд
Историја музике са упознавањем музичке литературе
Аранжирање
Историја цез музике

Опште-образовни предмети

Српски језик
I страни језик
II страни језик
Рачунарство и информатика
Историја са историјом културе и цивилизације

Психологија
Физичко васпитање
Грађанско васпитање/Веронаука

IV РАЗРЕД

Стручни предмети

Главни предмет (инструмент или певање)
Солфеђо
Хармонија
Контрапункт
Музички облици
Упоредни клавир
Ударачки инструменти
Мали ансамбли
Биг бенд
Историја музике са упознавањем музичке литературе
Аранжирање
Историја цез музике
Национална историја музике

Опште-образовни предмети

Српски језик
I страни језик
II страни језик
Рачунарство и информатика
Филозофија
Физичко васпитање
Грађанско васпитање/Веронаука

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРИНЦИПА И ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА

У средњој музичкој школи настава је индивидуална, групна и разредна. Час траје 45 минута. Специфичност музичког образовања је управо у томе што је вид наставе прилагођен предметима и захтевима које они постављају. Тако за учење свирања инструмента ученик похађа часове индивидуалне наставе, на којима испољава и развија сопствене уметничке потенцијале и интересовања. На часовима групне и индивидуалне наставе ученици раде ефикасно са другима као чланови тима, у случају музичке школе – камерне групе или оркестра. Такође, ученици музичких школа обавезни су да током године учествују на јавним наступима, на којима показују стечено знање и вештине. Наступи могу бити интерни часови (часови ученика једне класе), јавни часови (часови ученика читавог одсека) и концерти. Учешћа на наступима су такође индивидуална или групна, што ученицима омогућује различита искуства корисна за њихово даље уметничко ангажовање. Један од циљева школског програма је и да подстакне ученике да учествују на такмичењима различитих дисциплина, као и да посећују кампове, радионице и мастер класове, на којима ће показати своје умеће и стећи нова знања.

Подела према предметима је следећа:

1. Индивидуална настава: Главни предмет, Упоредни клавир, Клавир
2. У групама од 2 ученика: Читање с листа, Корепетиција – за клавиристе и оргуљаше, Свирање хорских партитура
3. У групама од 3 ученика: Камерна музика
4. У групама од 8 ученика: Главни предмет – солфеђо, Солфеђо за вокално инструментални одсек, Теорија музике, Хармонија, Музички облици, Контрапункт, Дириговање, Увод у компоновање
5. У групама од 15 ученика: Историја музике са упознавањем музичке литературе, Национална историја музике, Етномузикологија, Музички инструменти
6. У групама до 60 ученика: Оркестар/Хор

ОРГАНИЗАЦИЈА НАСТАВЕ

ОДСЕК ВОКАЛНО-ИНСТРУМЕНТАЛНИ

Образовни профил: МУЗИЧКИ ИЗВОЂАЧ-КЛАСИЧНЕ МУЗИКЕ

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)		ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО				
		Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В	
1.	Главни предмет (инструмент или соло певање)	3		105		3		105		3		105		3		99		12		414						
2.	Солфеђо	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276						
3.	Теорија музике	1		35														1		35						
4.	Музички инструменти	1		35														1		35						
5.	Хармонија					3		105		2		70		2		66		7		241						
6.	Контрапункт									2		70		2		66		4		136						
7.	Историја музике са упознавањем музичке литературе					1		35		3		105		2		66		6		206						
8.	Музички облици					1		35		1		35		2		66		4		136						
9.	Етномузикологија									1		35		1		33		2		68						
10.	Национална историја музике													1		33		1		33						
11.	Камерна музика	1		35		1		35		2		70		2		66		6		206						
12.	Оркестар-хор	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276						
13.	Читање с листа	1		35		1		35		1		35		1		33		4		138						
14.	Упоредни клавир	1		35		1		35		1		35		1		33		4		138						
15.	Корепетиција за клавиристе и оргуљаше	1		35		1		35		1		35		1		33		4		138						
Укупно Б:		13		455		16		560		21		735		22		726		72		2476						
Укупно на годишњем нивоу:		455				560				735				726				2476								

ОДСЕК ТЕОРЕТСКИ

Образовни профил: МУЗИЧКИ САРАДНИК-ТЕОРЕТИЧАР

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)		ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО				
		Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В	
1.	Главни предмет Солфеђо	3		105		3		105		3		105		3		99		12		414						
2.	Теорија музике	1		35														1		35						
3.	Музички инструменти	1		35														1		35						
4.	Хармонија					3		105		2		70		2		66		7		241						
5.	Контрапункт									2		70		2		66		4		136						
6.	Историја музике са упознавањем музичке литературе					1		35		3		105		2		66		6		276						
7.	Музички облици					1		35		1		35		2		66		4		136						
8.	Етномузикологија									1		35		1		33		2		68						
9.	Национална историја музике													1		33		1		33						
10.	Клавир	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276						
11.	Хор	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276						
12.	Свирање хорских партитура					1		35		1		35						2		70						
13.	Дириговање									2		70		2		66		4		136						
14.	Аудио-визуелна техника														1	33	32	1		65	32					
15.	Увод у компоновање													2		66		2		66						
Укупно Б:		9		315		14		455		19		665		21		726	32	63		2161	32					
Укупно на годишњем нивоу:		315			455			665			726			2161												

ЦЕЗ ОДСЕК

Образовни профил: МУЗИЧКИ ИЗВОЂАЧ – ЦЕЗ МУЗИКА

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)		ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО				
		Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В	
1.	Главни предмет (инструмент или певање)	3		105				3		105				3		99				12		414				
2.	Солфеђо	2		70				2		70				2		66				8		276				
3.	Теорија музике	1		35																1		35				
4.	Музички инструменти	1		35																1		35				
5.	Хармонија							3		105				2		66				7		241				
6.	Контрапункт													2		66				4		136				
7.	Историја музике са упознавањем музичке литературе							1		35				3		105				2		66				
8.	Музички облици							1		35				1		35				2		66				
9.	Ударачки инструменти													1		33				2		68				
10.	Национална историја музике																			1		33				
11.	Упоредни клавир	1		35				1		35				1		33				4		138				
12.	Мали ансамбли	2		70				2		70				2		66				8		276				
13.	Биг бенд													2		66				4		136				
14.	Развијање слуха	2		70				2		70										4		140				
15.	Аранжирање													2		66				4		136				
16.	Историја цез музике	1		35				1		35				1		33				4		136				
Укупно Б:		13		420				14		525				19		700				23		594				
Укупно на годишњем нивоу:		420					525					700					594					2239				

ВОКАЛНО-ИНСТРУМЕНТАЛНИ ОДСЕК

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

по предметима

ТЕОРИЈА МУЗИКЕ

I РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

Циљеви и задаци: Унапређивање нотног писма и разумевање нотног текста; повезивање савладаних појединачних области теорије музике у јединствену сазнајну целину, употребљиву за даље музичко школовање; сагледавање теорије музике као значајне олакшице за извођачку праксу; усавршавање на савладавању елемената за будућу анализу музичког дела.

Осим циљева, истичу се и задаци теорије музике, помоћу којих ученици усвајају и проширују знања о нотном писму и нотном тексту, развијају способност повезивања појединих области теорије музике. Такође, развијају способност за истраживање музичког садржаја, као и способност корелације теорије музике и осталих предмета. Ваља увек имати на уму да је т е о р и ј а музике, у ствари, у највећој мери п р а к т и ч а н предмет и да пре свега као такав има свој смисао и вредност, чинећи основу за изучавање других, сложенијих музичко-теоријских дисциплина, за солфеђо, и за свакојако практично музицирање. Зато и настава овог предмета треба да се тек у нужној мери бави начелним тумачењима и систематизацијом у чему ученике треба превасходно упутити на уџбенике, а далеко већу пажњу посвети практичним вежбама, усменим и писменим (увек са ослонцем на реалан звук), кроз које ће се поуздано овладати пре свега интервалима, лествицама и акордима, али такође и свим елементима музичке писмености, неопходним за сваког школованог музичара.

Захтеви на годишњем испиту

Писмени испит: Тест из теорије

Усмени испит: Три питања из пређеног градива.

МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

I РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

Циљеви и задаци: Кроз непосредан контакт са инструментима и демонстрацијом инструмената од стране наставника инструменталне наставе (или ученика завршних разреда вокално-инструменталног одсека) ученике треба упознати са изгледом, техничким карактеристикама и звучним могућностима инструмената. Тежиште у приказивању инструмената треба ставити на главне представнике своје врсте и оне који у савременој пракси имају најистакнутију улогу и најзначајнију литературу (виолина, виолончело, харфа, клавира, флаута, обоа, кларинет, фагот, хорна, труба, тромбон, оргуље, тимпани); остале приказати превасходно у поређењу са њима, као варијанте.

Изучавање предмета музички инструменти подразумева, пре свега, познавање инструмената кроз њихову примену у музичкој литератури. Слушањем одабраних композиција и одређених делова из оркестарске литературе, потребно је развијати способност ученика да препознају оркестарске групе и појединачне инструменте. С обзиром на то да је вокална музика настала пре инструменталне, ученицима је омогућено да сагледају претече данашњих инструмената. Ученицима ће бити омогућено и да сагледају, кроз слушање музике, развој инструменталне музике од њеног стварања до данас, кроз примере

како инструменталне, тако и вокално – инструменталне музике.

Сврха оваквог начина рада омогућава ученицима стицање знање о музичким инструментима, али и стицање опште музичке културе, ширег и ужег спектра.

Захтеви

Проблеме нотације, кључева, транспозиција, као и упознавање специфичних извођачких упутстава и термина, треба обрадити кроз писмене и усмене вежбе, евентуално домаће задатке, а такође анализом партитура и појединих инструменталних деоница у литератури. Посета јавним часовима у школи, као и евентуалним концертима, посебно оркестарским, такође треба да помогне успешније усвајање градива.

ХАРМОНИЈА

II РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци: Стварање звучних представа код ученика и то кроз опажање акордских веза, као и анализу саме музичке грађе. Изучавање предмета хармонија омогућава да ученик усвоји основне законитости и логику хармонског језика и развије хармонски слух. Поред тога, важан чинилац у савлађивању програма огледа се и кроз афективну праксу која подразумева: технике писања задатака (хармонизацију баса и сопрана), као и технику свирања већ израђених задатака (вокално-инструментални одсек) или самосталног свирања задатака на задати бас или сопран (теоријски одсек).

Применом метода опажања хармонских боја, затим практичног везивања акорада, метод звучног оживљавања строгог хармонског става, као и метод историјске анализе (анализом тоналног и хармонског плана и слушањем одговарајућих примера из музичке литературе) ученицима се омогућава савладавање акордских веза, потом опажања промена тоналних центара, као и препознавање различитих хармонских стилова. Настава хармоније не сме да се ограничи само на теоријско упознавање ученика са садржајима програма, већ од почетка треба настојати да се ученик оспособи да свесно анализира хармонски став. При том је веома важно да свака теоријска поставка буде оживљена звуком и примерима из литературе; свака новообрађена акордска веза треба да буде одсвирана више пута и пажљиво одслушана.

Захтеви:

У сваком разреду су предвиђена по два писмена задатка, односно по један у сваком полугодишту, у трајању од два школска часа. Као важан сегмент провере нивоа у савлађивању програма, поред свакодневног пропитивања ученика током године, издвајају се годишње смотре, као и законом прописани годишњи испити, а све у циљу уочавања успеха или, пак, основних пропуста у раду ученика, али и професора.

Захтеви на годишњем испиту за трећи разред

Писмени испит:

- а) хармонизација задатог сопрана;
- б) хармонизација обележеног баса.

Усмени испит:

- а) два питања из пређеног градива;
- б) свирање на клавиру једне непосредне дијатонске модулације и једноставнијег генералбаса.

КОНТРАПУНКТ

III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци: Сагледавање историјског развоја контрапункта, оспособљавање рада на вокалном и инструменталном контрапункту, као и упознавање са барокном инструменталном полифонијом.

Да би се карактер ренесансне полифоније приближио ученицима, неопходно је на

почетку (уз методску јединицу „основи вокалног контрапункта“) користити звучне илустрације – преслушати одломак мисе и бар један мотет Палестрине. Преслушавање одговарајуће литературе ваља спроводити и касније, нарочито приликом обраде третмана текста, вишегласног става и вокалних полифоних облика (мотет). Истом циљу допринеће и певање задатака израђених на часу, што је необично важно и за развој полифоног слуха. Барокна полифонија је ученицима ближа, с обзиром на то да је слушају и свирају од почетка свога музичког образовања. Ипак, и овде ће звучне илустрације допринети бољем увиду у стилске особености барокне музике и пружити поузданију основу за практичан рад, а и за аналитичко сагледавање.

Обрада градива барокне полифоније захтева доста еластичности. И овде практичан рад започиње од израде другог гласа на задати (својеврстан) кантус фирмус, за чиме следи самостално писање двогласа, потом и трогласа – преко задатог хармонског плана и хармонског ритма, са задатим почецима гласова или без њих, па све до израде одговарајућих полифоних облика

Захтеви

У оба разреда треба предвидети израду по једног писменог задатка у сваком полугодишту, у трајању од два школска часа.

Захтеви на годишњем испиту за трећи разред

Писмени испит: израда једног одсека трогласног мотета на дати текст.

Усмени испит:

- а) два питања из пређеног градива;
- б) анализа једног мотета - у основним потезима.

Захтеви на годишњем испиту за четврти разред

Писмени испит: израда експозиције трогласне фуге на задату тему, са тоналним одговором, без великог међустава.

Усмени испит:

- а) два питања из пређеног градива;
- б) анализа једноставније трогласне или четворогласне фуге Ј. С. Баха.

МУЗИЧКИ ОБЛИЦИ

II, III РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци: Упознавање елемената музичких облика, упознавање форми музичких облика и усавршавање способности анализе форми музичких облика.

Задаци поменутог предмета заснивају се на раду на способностима разликовања елемената музичких облика, развијању способности самосталне анализе соло песме, ронда, варијација, свите, сонате, концерта, као и раду на анализи облика вокално-инструменталних форми. Највише часова је предвиђено за добро савладавање облика песме и сонате, као кључних, које чине основу многих музичких дела различитих жанрова, назива и намена. Разуме се да и аналитички рад, из тих разлога, треба да се на тим облицима највише задржи. У вези с анализом – не само ових облика – посебно ваља нагласити потребу звучног приказа сваког анализаног примера, а никако не само његове визуелне, апстрактне анализе. Да би ученици усвојили одређене појмове и схватили њихову узајамну повезаност, да би им се олакшао приступ у анализи мањих и већих целина, као и сложенијих облика, неопходно је обратити пажњу на редослед и флексибилност у излагању градива појединих методских јединица.

Полазак од реченице и периода, као елемента музичког облика, а тек потом изучавање њихових структуралних односно тематских елемената – двотакта и мотива, предлаже се зато што су ученицима реченица и период најближе и најлакше обухватне формалне целине, познате било кроз свирање музичке литературе, или кроз рад на хармонији, чији се задаци углавном и постављају као реченице и периодичне целине, почев од учења каденце и полукаденце. Пожељно је, међутим, да се посебна пажња посвети управо микроструктури облика, јер њено темељно разумевање и аналитичко упознавање има пресудан значај за даље

успешно сналажење и у сложенијим формалним целинама.

Захтеви: Усмено испитивање пређеног градива и анализа изабраних композиција.

ИСТОРИЈА МУЗИКЕ СА УПОЗНАВАЊЕМ МУЗИЧКЕ ЛИТЕРАТУРЕ

II РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци: Оспособљавање ученика за разликовање различитих музичких карактеристика у односу на временску динстанцу. Подстицање ученика да успоставе везу са осталим музичким предметима. Развој и усавршавање на познавању музичке литературе. На часовима историје музике ученици треба да упознају различите стилске епохе и да стекну способност за класификовањем и препознавањем дела различитих епоха. Такође, циљ је да на часовима историје музике ученици унапреде знања о стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе. Поред биографије, стваралаштва и активности водећих музичара прошлости, ученике треба упознати са духом времена сваке епохе понаособ. Овим предметом потребно је развити љубав према музици, интересовање за посету концерата, активно слушање музике преко различитих средстава.

Наставна грађа систематизована је по историјско-стилским целинама у циљу стицања што ширег општемузичког образовања ученика као и повезивања овог предмета са осталим стручним (музички облици, хармонија, контрапункт) као и шире стручним предметима (историја књижевности, историја, историја уметности). Свака већа јединица из градива мора бити пропраћена звучним, тј. слушним примерима, док највећи ствараоци морају бити и слушно и аналитички обрађени. У ту сврху треба увек бирати најпопуларнија дела, деци доступна и једноставна за памћење. Неопходно је што више ученике ангажовати приликом слушања музике, користећи партитуре, ноте, ликовне или филмске, видео прилоге.

Захтеви

Ученици се током године пропитују усменим и писменим путем. За поједине области могуће је урадити семинарске радове, читати их јавно и тиме развијати процес мишљења, повезивања, закључивања и развијати елементе писмености и изражавања. Пожељни су и слушни тестови, са примерима који су обрађивани на часу.

НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА МУЗИКЕ

IV РАЗРЕД (1 час недељно, 33 часа годишње)

Циљеви и задаци: Оспособљавање на разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску динстанцу и подстицање корелације са осталим музичким предметима. Сагледавање стваралаштва истакнутих домаћих композитора сваке епохе и упознавање музичке литературе. Рад на разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску динстанцу.

Обиман програм неопходно је реализовати уз звучне примере, које бира наставник међу понуђеним из Наставног плана и програма. Сва расположива литература треба да послужи и да се користи, како би мањи део часа представљао изношење биографских и др. информација, а већи „озвучење" материје. Потребно је студиозније и дуже задржавање на делима највећих стваралаца која треба обрадити кроз анализу и приказ целокупног рада; нпр Мокрањац: Руковети или Коњовић: музичке драме. Подразумева се корелација са општом историјом музике, историјом уметности и историјом књижевности. Уколико је могуће, користити видео снимке и друге врсте презентације савремене музике (телевизијске емисије), посете фестивалима савремене музике, концертима.

Захтеви

Начин проверавања градива треба да буде разноврстан – поред наративног, до дијалогске методе, система тестирања, до семинарских радова који би поједину материју продубили са више аспеката – аналитичког, историјског и сл.

ЕТНОМУЗИКОЛОГИЈА

III РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

IV РАЗРЕД (1 час недељно, 33 часа годишње)

Циљеви и задаци: Упознавање ученика са развојем етномузикологије и са правилном употребом тремина фолклор, музички фолклор, етномузикологија. Развијање способности за разликовање звучних карактеристика вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне традиционалне музике. Развијање способности разликовања и уочавања карактеристика српске традиционалне музике као и карактеристика музике осталих Балканских народа. Водећи рачуна о структури градива из етномузикологије, која у многоме за ученике представља потпуно нови предмет, важно је максимално приближити материју ученицима. Припрема обухвата читав спектар активности – од детаљног проучавања литературе (старијих издања, али и нових публикација), избора адекватне дискографије, израде powerpoint презентације. Посебно је важно обучити ученике да разликују традиционалну музику од осталих видова употребе традиционалне музике у данашње време.

Захтеви на годишњем испиту за трећи разред

Усмени испит са три питања из пређеног градива.

Захтеви на годишњем испиту за четврти разред

Усмени испит са два питања из пређеног градива и једном мелопоетском анализом народне песме.

СОЛФЕЂО ЗА СВЕ ОДСЕКЕ СЕМ ТЕОРЕТСКОГ ОДСЕКА

I, II, III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци: Систематизација усвојеног знања и стицање новог у функцији схватања, перцепције и рецепције музике. Разумевање садржаја музике и оспособљавање за опажање, извођење и тумачање музике. Континуирани развој музикалности и музичке писмености. Корелација и интеракција садржаја рада на настави солфеђа са садржајима на настави инструмента, камерне музике, хора или оркестра и свим другим видовима теоретске наставе. Рад на унапређивању способност разумевања музичког садржаја, на интерпретацији, памћењу и записивању музичког текста и на праћењу латентне хармоније у инструктивним примерима и примерима из уметничке инструменталне и вокалне литературе. Рад на унапређивању корелацији и интеракцији са садржајем рада теоретске наставе, као и настави инструмента, камерне музике, хора, оркестра.

Организација часа солфеђа умногоме доприноси успешној реализацији програма.

Предлаже се устаљени рад на опажању и интонирању (на почетку часа), певање са листа и диктат (мелодијски и ритмички, а са комбиновањем истих – једног часа дужи рад на ритму, следећег на мелодици) и ритмичко читање (у комбинацији са равномерним читањем).

Захтеви

Захтев који се поставља вокално-инструменталним извођачима конципиран је тако да омогућава ученицима продужавање школовања на свим одсесима факултетске наставе, што, уосталом, потврђују и испитни захтеви у IV разреду и захтеви за проверу испуњености услова на факултетима у нашој земљи (па и у иностранству).

I разред:

Децембар – смотра

Једногласни мелодијски диктат до два предзнака.

Мелодијска етида до два предзнака – дијатоника и мутација.

Јун – смотра

Опажање мелодијских мотива у тоналитету мелодијске вежбе

Мелодијска етида са модулацијом у паралелни и доминантни тоналитет.

Парлато, према плану и програму.

II разред:

Децембар – смотра

Једногласни мелодијски диктат у тоналитетима са пет и шест предзнака – дијатоника
Мелодијска етида са скретницама и пролазницама, и модулацијом у тоналитете првог
квинтног сродства.

Јун – испит, према захтевима плана и програма.

III разред:

Децембар – смотра

Једногласни мелодијски диктат, дијатоника са стабилним алтерацијама.

Мелодијска етида са модулацијом у друго квинтно сродство, до четири предзнака са
стабилним алтерацијама.

Јун – смотра

Једногласни мелодијски диктат са стабилним алтерацијама и модулацијом у тоналитете
првог или другог квинтног сродства.

Двогласни мелодијски хомофони диктат – дијатоника.

Мелодијска етида и парлато према захтевима плана и програма.

IV разред:

Децембар – смотра

Једногласни мелодијски диктат у тоналитете другог квинтног сродства са стабилним и
лабилним алтерацијама.

Двогласни мелодијски хомофони диктат са скретницама и пролазницама.

Мај – испит према захтевима плана и програма.

КОРЕПЕТИЦИЈА ЗА КЛАВИРИСТЕ И ОРГУЉАШЕ

I, II, III РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

IV РАЗРЕД (1 час недељно, 33 часа годишње)

Циљеви и задаци: Овладавања вештином брзог и течног читања нотног текста, ради
оспособљавања ученика за корепетиторску праксу. Упознавање са широм клавирском,
инструменталном и вокалном литературом.

Циљ предмета је оспособити ученика да после краће визуалне анализе успешно прочита
задати нотни текст поштујући све задате параметре (тоналитет, темпо, динамику,
артикулацију, ритам...). Затим, рад на усавршавању способности анализе текста и развијање
способности да унапред види нотни материјал, а по могућству и чује мелодијске и хармонске
покрете који следе. Важно је да уз помоћ наставе корепетиције ученик буде оспособљен за
успешну сарадњу са другим инструменталистом (певачом).

Како су могућности и вежбање и свирање индивидуална ствар, треба и корепетицију
посматрати на тај начин. Нормално је да се програм овог предмета за једног ученика
прилагођава, пре свега, његовом инструменталном нивоу, а затим његовој спретности,
знању, брзини савлађивања задатака.

Захтеви

За корепетицију у току године треба обрадити и увежбати неколико дела различитог
карактера и облика, за различите инструменте, и то: најмање 30 у I разреду, 25 у II разреду,
15 у III и 10 у IV разреду.

Сваки ученик је обавезан да два пута годишње – или по једанпут у полугођу – наступи на
интерном или јавном часу као корепетитор.

КАМЕРНА МУЗИКА

I, II (1 час недељно, 35 часова годишње)

III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 час недељно, 66 часа годишње)

Циљеви и задаци: Усавршавање способности за заједничким музицирањем, неговање и међусобно усклађивање интонације. Развијање способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад. Рад на унапређивању способности усаглашавања индивидуалног са групним музицирањем. Рад на усаглашавању интонације и артикулације са осталим члановима у групном раду. Оспособљавање за даљи рад и школовање у оквиру наставе групног музицирања. Предмет камерна музика је у тесној вези са предметима корепетиција и читање с листа па све то треба имати у виду приликом планирања програма како би се остварила корелација са наведеним дисциплинама које са овим предметима чине заједништво. Обука на часовима подразумева упутство за вежбање, указивање на одређену проблематику и њено разрешавање, док пракса треба да пружи могућност провере колико, шта и како је урађено, као и докле се стигло. Како су и могућности свирања и вежбања индивидуална ствар и камерну музику треба посматрати на тај начин, без обзира колико је ученика у групи на часу. Нормално је да се програм за једног ученика – док се ученик води кроз предмет камерна музика – прилагођава његовом инструменталном нивоу, његовој спретности, знању и брзини савладавања задатака.

Захтеви

I разред:

Ученик је обавезан да у сваком полугодишта има бар један јавни наступ.

Једна смотра годишње (мај). Изводе се две композиције које су према захтевима плана и програма.

II разред:

Ученик је обавезан да у сваком полугодишта има бар један јавни наступ.

Годишњи испит се састоји од две композиције различитог карактера.

III разред:

Ученик је обавезан да у сваком полугодишта има бар један јавни наступ.

Годишњи испит се састоји од две композиције различитог карактера.

IV разред:

Ученик је обавезан да у сваком полугодишту наступи у камерном саставу, на јавном часу или концерту.

Једна смотра у априлу. Изводе се две композиције које су према захтевима плана и програма.

ХОР

I, II, III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 час недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци: Оспособљавање ученика за групно музицирање и усаглашавање индивидуалног извођења са захтевима певања у групи. Усавршавање интонације и артикулације свих ученика у свим видовима групног музицирања. Развијање перцепције слушања осталих чланова у групи и рад на унапређивању способности за савладавање тежих композиција хорске литературе.

Рад на усаглашавању индивидуалног извођења са групним музицирањем и на оспособљавању усаглашавања интонације и артикулације са осталим члановима хора.

Усавршавање вокалне технике, правилног дисања и импостације. Смисао за чистоту интонације, прецизан ритам, музичку фразу, хармонију, полифонију, агогичко и динамичко нијансирање развијати не само интерпретацијом појединих дела већ и техничким вежбама.

Заједничким слушањем и колективним музицирањем инсистирати на тимском раду и јединству ансамбла. Упознавати ученике са домаћом и страном хорском литературом и оспособљавати их за наступе, као професионалне певаче, на концертима.

Хор се формира од ученика сва четири разреда па је и програм јединствен, само се разликује годишњи фонд часова.

Захтеви

У току школске године требало би приредити најмање два концерта на којима би се хор представио публици. Заједно са наступима у оцену хора треба подједнако уврстити

присуство и ангажман ученика на пробама. Диригент може да оцењује и квалитет певања и ниво научене композиције у току школске године. За овакву врсту провере је најзгодније певање у квартету или квинтету, у зависности од састава хора и композиције која се изводи.

ОРКЕСТАР

I, II, III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 час недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци: Развијање способности ученика за групно музицирање. Усавршавање способности да се индивидуално извођење подреди потребама групног. Усавршавање способности за усаглашавањем интонације и артикулације свих ученика у свим видовима групног музицирања. На часовима оркестра ученици развијају перцепцију слушања осталих чланова и жељу за радом у групном музицирању.

У циљу увећања мотивисаности ученика за заједничко, односно оркестарског музицирање, а самим тим и подизања квалитета наставе оркестра, пракса је укључивање бивших ученика школе у рад оркестра, чиме се употпуњује састав оркестра и пружа могућност ученицима да, кроз извођење сложенијих оркестарских композиција и композиција за симфонијски оркестар, стекну потребно искуство за даљи професионални развој. Такође, у истом циљу, неговаће се сарадња са другим, школским, односно, омладинским оркестрима из земље и иностранства, настава у оквиру оркестарских кампова и концертне активности.

Захтеви

Највећи број ученика који се из редова средње школе одреде за професионално бављење музиком свира у оркестрима, стога значај часова оркестра мора бити јасан не само диригенту и ученицима већ и њиховим професорима главног предмета. Професор може да оцењује и квалитет свирања у току године. За овакву врсту провере је најпрецизније свирање композиције у квартету, квинтету итд. у зависности од састава оркестра.

ЧИТАЊЕ С ЛИСТА

I, II, III РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

IV РАЗРЕД (1 час недељно, 33 часова годишње)

Циљеви и задаци: Савладавање вештине брзог и течног читања нотног текста, развој ученика на оспособљавању за корепетиторску праксу и упознавање ученика са широм клавијском, инструменталном и вокалном литературом. Рад на оспособљавању ученика да после краће визуалне анализе успешно прочита задани нотни текст поштујући све задане параметре (тоналитет, темпо, динамику, артикулацију, ритам...).

Оспособљавање ученика за анализу текста и развијање способности да унапред види нотни материјал, а по могућству и чује мелодијске и хармонске покрете који следе. Развијање општег познавања музичке литературе. Настава предмета читање с листа обухвата и упознавање оркестарске-хорске литературе.

Захтеви

I разред:

Две смотре годишње – прва смотра у првом полугодишту (децембар), а друга у мају.

Обавезно се изводе две композиције које предметни професор бира на лицу места. Листа композиција је прописана планом и програмом.

II разред:

Две смотре годишње – прва смотра у првом полугодишту (децембар), а друга у мају.

Обавезно се изводе две композиције које предметни професор бира на лицу места. Листа композиција је прописана планом и програмом.

III разред:

Две смотре годишње – прва смотра у првом полугодишту (децембар), а друга у мају.

Обавезно се изводе две композиције и предметни професор их бира на лицу места. Листа композиција је прописана планом и програмом.

IV разред:

Две смотре годишње – прва смотра у првом полугодишту (децембар), а друга у мају.

Обавезно се изводе две композиције и предметни професор их бира на лицу места. Листа композиција је прописана планом и програмом.

ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (ВИОЛИНА, ВИОЛА, ВИОЛОНЧЕЛО, КОНТРАБАС)

I, II, III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 час недељно, 99 часова годишње)

Циљеви и задаци: Садржај програма у настави гудачких инструмената обезбеђује наставак и надградњу едукације ученика у његовом оспособљавању за укључење у професионалну делатност а такође и за даљи наставак школовања. На часовима се подразумева перманентан рад на усавршавању меморије и музичког слуха; развијање инструменталне технике кроз музику као средства музичког израза; развијање и усавршавање вештине музичког начина размишљања и развијање способности за концертну делатност као и смисао за заједничко музицирање; развијање афинитета према импровизацији, као једном од начина развоја музичког мишљења

Циљ главног предмета је припремање ученика за професионалну делатност, као и проналажење и планирање педагошких поступака помоћу којих ће се оптимално подстицати развој индивидуалних квалитета ученика. Затим, усавршавање меморије и музичког слуха, неговање културе извођачких покрета., упознавање ученика са стиловима свих музичких раздобља и оспособљавање за даље школовање и усавршавање, као и оспособљавање за самостално креирање интерпретације дела различитих стилова.

Нарочито треба обратити пажњу на развој технике десне руке, развијање и усавршавање вештине музичког начина размишљања. Посебно радити на култивисању тона (интонација, дупли тонови, контрола динамике, нијансирање) и меморије, као и на развоју основних одлика стилских епоха. Рад на развијању радне дисциплине изискује систематичност, студиозност и апсолутну посвећеност.

Педагог мора да сагледа у потпуности личност ученика са којим ради, његове психофизичке способности, и да му помогне при професионалном опредељењу и усмеравању. Он планира и индивидуални програм за сваког ученика водећи рачуна о поступности у повећавању захтева и хармоничном развоју ученикових инструменталних и музичких способности.

Посебан део у настави су припреме ученика за такмичења. Она могу бити веома корисна као подстицај у раду, као мотив за већи број одговорних јавних наступа.

Захтеви

I разред:

Две смотре годишње (новембар и март):

- прва смотра (смотра скала) - обратити пажњу на неговање културе извођачких покрета;
- друга смотра (смотра етида) - обратити пажњу на тачно извођење пасажа и интонације.

Обавезна два јавна наступа у току године, са различитим композицијама.

Програм годишњег испита се састоји од једне дурске и молске скале, две етиде различитог карактера, од којих је једна Кројцера (од броја 5), концерт (I или II и III став) или цела соната и једно дело мале форме.

Испитни програм се изводи напамет.

II разред:

Две смотре годишње (новембар и март) .

- прва смотра (смотра скала) - обратити пажњу на неговање културе извођачких покрета;
- друга смотра (смотра етида) - обратити пажњу на тачно извођење пасажа и интонације.

Обавезна два јавна наступа у току године, са различитим композицијама.

Програм годишњег испита се састоји од једне дурске и молске скале, две етиде различитог карактера, од којих је једна Кројцера (од броја 10), концерта (I или II и III став) или цела соната и једног дела мале форме.

Испитни програм се изводи напамет.

III разред:

Две смотре годишње (новембар и март).

- прва смотра (смотра скала) - обратити пажњу на неговање културе извођачких покрета - лежећих, бацаних, скачућих и комбинованих потеза;

- друга смотра (смотра етида) - обратити пажњу на тачно извођење пасажа и интонације у двозвучима.

Обавезна два јавна наступа у току године, са различитим композицијама.

Програм годишњег испита се састоји од једне дурске и молске скале, две етиде различитог карактера, од којих је једна Кројцерова у двозвучима, концерт (I или II и III став) или цела соната и једна дело мале форме.

Испитни програм се изводи напамет.

IV разред:

Две смотре годишње (новембар и март) .

- прва смотра (смотра скала) - обратити пажњу на неговање културе извођачких покрета - лежећих, бацаних, скачућих и комбинованих потеза;

- друга смотра (смотра етида) - обратити пажњу на тачно извођење пасажа и интонације у двозвучима.

Обавезна два јавна наступа у току године, са различитим композицијама.

Програм годишњег испита се састоји од две етиде различитог карактера, целог концерта, виртуозног комада и једног дела домаћег аутора.

Испитни програм се изводи напамет.

ХАРФА

I, II, III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 час недељно, 99 часова годишње)

Циљ

Перманентан рад на усавршавању меморије и музичког слуха.

Развијање инструменталне технике кроз музику као средства музичког израза.

Развијање и усавршавање вештине музичког начина размишљања

Развијање способности за концертну делатност као и смисао за заједничкомузицирање.

Развијање афинитета према импровизацији, као једном од начина развоја музичког мишљења

Припремање ученика за професионалну делатност.

Задаци

- Развијање лествичне и пасажне технике
- Стицање кондиционе спремности
- Развијање способности за полифоно вођење гласова
- Усавршавање артикулације прстију
- Разумевање сложенијих музичких облика
- Развијање способност интерпретације.

Захтеви

I РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

а) 10 етида различитог карактера;

б) две сонатине;

в) три композиције за извођење.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Скале;

Две етиде различитог карактера;

Једна композиција старог мајстора;

Једна сонатина;
Једна композиција за извођење
ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ

II РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- а) 10 етида различитог карактера;
- б) две сонатине;
- в) пет комада.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Скале;
Две етиде различитог карактера;
Једна композиција старог мајстора;
Једна сонатина или соната;
Једна композиција за извођење
ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

III РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- а) етиде из групе „А“ бр. 21, 30, 32, 38 и 40;
- б) етиде из групе „Б“ - бр. 24, 27, 31 и 33;
- в) етиде из групе „В“ - бр. 22, 25 и 26;
- г) две композиције старог стила;
- д) две композиције сонатног облика; њ) две композиције за извођење.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Скале;
Две етиде различитог карактера;
Композиција у старом стилу;
Соната;
Композиција по слободном избору
ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ

IV РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- а) етиде из групе „А“ - бр. 4, 5, 6, 19 и 25;
- б) етиде из групе „Б“ - бр. 14;
- в) етиде из групе „В“ - бр. 3 и 7;
- г) етиде из групе „Г“ - бр. 2, 9, 11 и 21;
- д) једна композиција у цикличном облику или две обичне;
- ђ) једна соната или концерт;
- е) две композиције из стране литературе;
- ж) једна композиција из домаће литературе.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна тежа етиде;
Једна композиција по избору;
Соната или концерт по избору;
Једна композиција за извођење из стране литературе;
Једна композиција за извођење из домаће литературе.
ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

ГИТАРА

I, II, III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 час недељно, 99 часова годишње)

Циљеви и задаци: Перманентан рад на усавршавању меморије и музичког слуха. Развијање инструменталне технике кроз музику као средства музичког израза. Развијање и усавршавање вештине музичког начина размишљања. Развијање способности за концертну делатност као и смисао за заједничко музицирање. Развијање афинитета према импровизацији, као једном од начина развоја музичког мишљења. Припремање ученика за професионалну делатност и подстицање и развијање способности за концертну делатност. На часовима гитаре ученици треба да прошире знања о музици за гитару и лауту кроз разне епохе. Такође, потребно је да развију професионални приступ изучавању и раду на музичким делима и оспособе се за самостални рад на композицији и самостално креирање интерпретације. Задаци наставника су да помогну ученицима у развијању техничких способности кроз рад на скалама, акордима и специфичним техничким вежбама, затим да упознају ученике са значајним делима, композиторима и извођачима користећи доступне снимке, и да их усмере према професионалној делатности.

При избору композиција, нарочито у I разреду који је у извесном смислу спона основне и средње школе, треба се руководити идејом афирмисања правилног функционисања свирачког апарата, тј. стварањем чврсте психофизичке везе између ученика, инструмента и музике. Програм, поготово у почетку I разреда, не треба да садржи тешке композиције већ тежина мора бити у захтевима који се ученику постављају – нпр. тонска лепота и изражајност, фразирање, темпо, динамика, нијансирање боја, агогика. Оваквим континуираним приступом учврстиће се код ученика критички однос према захтевима музичког текста, а то је важан корак у правцу његовог осамостаљења.

Захтеви

I разред:

Обавезни минимум програма: осам етида, осам комада, два циклична дела.

Испитни програм: једна скала са вежбама и каденцом, две етиде, циклично дело, комад.

Испитни програм се изводи напамет.

II разред:

Обавезни минимум програма: осам етида, осам комада, два циклична дела.

Испитни програм: скала са вежбама и каденцама изведена на више различитих начина и у потребном темпу, две етиде, циклично дело, комад.

Испитни програм се изводи напамет.

III разред:

Обавезни минимум програма: осам етида, осам комада, два циклична дела.

Испитни програм: скала са вежбама и каденцама изведена на више различитих начина и у потребном темпу, две етиде, два става Баха, циклично дело, комад.

Испитни програм се изводи напамет.

IV разред:

програм завршног испита: једна концертна етида, први став сонате, два става Баха,

Композиција домаћег аутора, комад.

Испитни програм се изводи напамет.

КЛАВИР

I, II, III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 часа недељно, 99 часова годишње)

Циљеви и задаци: Развој активности унутрашњег и спољашњег слуха помоћу примера и задатака прилагођених учениковим индивидуалним способностима (свирањем хармонско-мелодијских образаца по слуху и импровизовањем на задату каденцу). Развој технике свесног меморисања (учењем, само из нота, без употребе инструмента, кратких, релативно једноставних композиција, по извођачким тешкоћама лако доступних ученику четвртог разреда основне школе). Изградња музичке фантазије и профилирање критеријума у области музичке естетике (повременим дискусијама о уметничком садржају и вредности извођених композиција и задавањем ученику домаћих задатака везаних за ову тематику). Развој ученикове способности интегралног извођења музичког дела (редовним преслушавањем учениковог свирања у целини).

Постизање ефикасности извођачког апарата, радом на техничким вежбама и композицијама с проблематиком позиционих и ванпозиционих фигурација, арпеђа, удвојених тонова, акорада, трилера, тремола, репетиција и скокова. Проширивање знања из области музичке теорије и рад на повезивању тог знања са извођачком праксом (путем детаљне структуралне анализе свих извођених композиција). Постизање вештине извођења полиритмичких тешкоћа свирањем лествица у полиритмичким комбинацијама. Рад на развијању унутрашњег и спољашњег слуха помоћу примера и задатака прилагођених учениковим индивидуалним способностима. Унапређивање извођачке вештине "певања" на клавиру изучавањем композиција полифоне структуре (трогласних и лакших четворогласних) и композиција са романтичарском кантиленом. Усавршавање вештине извођења полиритмичких тешкоћа свирањем лествица у полиритмичким комбинацијама. Обогаћивање учениковог такмичарског искуства (за ученике који испољавају такмичарску амбицију и натпросечну извођачку способност).

Захтеви

I разред:

- обавезна смотра технике (у новембру месецу) према захтевима плана и програма
- обавезна 2 јавна часа у току школске године
- годишњи испит (у јуну месецу) према захтевима плана и програма

У првом разреду средње музичке школе радити на: развоју свесног меморисања композиција; развијању вештине разумевања и извођења музичке фразе и целине композиције; развоју и постизању ефикасности извођачког апарата радом на техничким важбама и композицијама са различитим техничким, артикулационим и агогичким захтевима; развоју ученикове способности интегралног извођења музичког дела.

Врсте активности које ће се додатно остварити на одсеку одређене су индивидуалним способностима и интересовањем ученика.

II разред:

- обавезна смотра технике (у новембру месецу) према захтевима плана и програма
- обавезна 2 јавна часа у току школске године
- годишњи испит (у јуну месецу) према захтевима плана и програма

У другом разреду средње музичке школе радити на: унапређивању технике свесног меморисања композиција, као и на даљем развоју вештине разумевања и извођења музичке фразе; постизању вештине извођења полифоније, уз развој активности унутрашњег и спољашњег слуха, према индивидуалним способностима ученика; изградњи музичке фантазије и профилирање критеријума у области музичке естетике.

Врсте активности које ће се додатно остварити на одсеку одређене су индивидуалним способностима и интересовањем ученика.

III разред:

- обавезна смотра технике (у новембру месецу) према захтевима плана и програма
- обавезна 2 јавна часа у току школске године
- годишњи испит (у јуну месецу) према захтевима плана и програма

У трећем разреду средње музичке школе радити на: даљем унапређивању технике свесног меморисања композиција, као и на даљем развоју вештине разумевања и извођења музичког дела; унапређивању ефикасности извођачког апарата, радом на техничким вежбама и композицијама са различитим техничким, артикулационим и агогичким захтевима; изградњи музичке фантазије и профилирању критеријума у области музичке естетике. Врсте активности које ће се додатно остварити на одсеку одређене су индивидуалним способностима и интересовањем ученика.

IV разред:

- обавезна смотра технике (у новембру месецу) према захтевима плана и програма
- обавезна 2 јавна часа у току школске године
- годишњи испит (у јуну месецу) према захтевима плана и програма

У четвртном разреду средње музичке школе радити на: унапређивању технике свесног меморисања композиција, као и вештини разумевања и извођења музичког дела; даљем унапређивању ефикасности извођачког апарата радом на техничким вежбама и композицијама са различитим техничким, артикулационим и агогичким захтевима; изградњи музичке фантазије и профилирању критеријума у области музичке естетике; проширивању знања из области музичке теорије и радити на учениковом самосталном повезивању и примењивању стеченог знања у извођачкој пракси; припремању ученика за даље школовање. Врсте активности које ће се додатно остварити на одсеку одређене су индивидуалним способностима и интересовањем ученика.

ОРГУЉЕ

I, II, III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 час недељно, 99 часова годишње)

Циљеви

Развој активности унутрашњег и спољашњег слуха помоћу примера и задатака прилагођених учениковим индивидуалним способностима (свирањем хармонско-мелодијских образаца по слуху и импровизовањем на задату каденцу).

Развој технике свесног меморисања (учењем, само из нота, без употребе инструмента, кратких, релативно једноставних композиција, по извођачким тешкоћама лако доступних ученику четвртог разреда основне школе)

Изградња музичке фантазије и профилирање критеријума у области музичке естетике (повременим дискусијама о уметничком садржају и вредности извођених композиција и задавањем ученику домаћих задатака везаних за ову тематику).

Развој ученикове способности интегралног извођења музичког дела (редовним преслушавањем учениковог свирања у целини).

Постизање ефикасности извођачког апарата, радом на техничким вежбама и композицијама с проблематиком позиционих и ванпозиционих фигурација, арпеђа, удвојених тонова, акорада, трилера, тремола, репетиција и скокова.

Проширивање знања из области музичке теорије и рад на повезивању тог знања са извођачком праксом (путем детаљне структуралне анализе свих изводјених композиција).

Постизање вештине извођења полиритмичких тешкоћа свирањем лествица у полиритмичким комбинацијама.

Задаци

Усавршавање артикулације легата и нон легата, мелодијског крешенда и употребе жалузије и ваљка.

Упознавање са композицијама релативно сложеније хомофоне фактуре, једноставне полифоне фактуре.

Упознавање са стилевима и националним школама кроз основне облике оргуљских композиција, као што су коралне обраде старих мајстора, облик варијација и прелудијум и fuga једноставније полифоне фактуре.

Упознавање барокних регистарских ансамбала, у складу са могућностима.

Упознавање основа регистрирања.

Увежбавање свих врста промене звука, кроз одговарајућу литературу.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА ЗА I И II РАЗРЕД

Усавршавање артикулације, легата - нон легата, „мелодијског „крешенда“, употребе „жалузија“ и „ваљка“. Композиције релативно сложеније хомофоне фактуре, једноставне полифоне фактуре, а „трио“ са „кантус фирмусом“ мини- мално колорисаним.

Упознавање са стиловима и националним школама кроз основне облике оргуљских композиција: коралне обраде старијих мајстора и разних варијационих облика; прелудијума и фуга једноставније полифоне фактуре. Барокни регистарски ансамбли (у складу са могућностима којима ће се располагати). Упознавање са основама регистрирања. Увешбавање свих врста промене звука кроз одговарајућу литературу.

I РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- а) Риман и Хврдчук - педалне и мануалне вежбе (око бр. 50, а Хврдчук цела I свеска);
- б) по три композиције италијанских, немачких и француских старих мајстора;
- в) десет најлакших корала из „Мале књиге“ Ј. С. Баха;
- г) три прелудијума и фуге (мануалитер) старих мајстора;
- д) осам краћих композиција аутора XIX и XX века.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

- Две композиције старих мајстора;
- Две коралне обраде из „Мале књиге“ Ј. С. Баха (једна хомофони-полифона, а друга са кантус фирмусим);
- Прелудијум и фуга старих мајстора (може мануалитер);
- Две композиције аутора XIX или XX века.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ СВИРА ИЗ НОТА

II РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- а) Риман - педалне и мануелне вежбе до краја;
- Келер - каденце у свим тоналитетима, десет вежби из гене- ралбаса;
- б) по три композиције старих мајстора италијанске, француске и немачке школе;
- в) пет коралних обрада хомофони-полифоне фактуре из „Мале књиге“ Ј. С. Баха, три са имитацијом или сталним контра- пунктом, два са колорисаним кантус фирмусим;
- г) два мала прелудијума и фуге Ј. С. Баха;
- д) две композиције варијационог облика - чакона, партита; њ) три композиције аутора XIX или XX века.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

- Две композиције старих мајстора;
- Једна композиција старих мајстора варијационог облика;
- Три корала из „Мале књиге“ Ј. С. Баха, различите фактуре;
- Један мали прелудијум и фуга Ј. С. Баха;
- Две композиције аутора XIX и XX века.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ СВИРА ИЗ НОТА

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА ЗА III И IV РАЗРЕД

Садржаји програма омогућавају упознавање ученика са основама грађе оргуља, врстама трактуре, основама интонирања, конструкцијом цеви, различитости регистра и историјским развојем оргуља; овладавање артикулацијом и осталим динамичким и агогичким могућностима које пружа модеран свираоник - подразумева се модерна или стара механичка трактура; усавршавање у пратњи: „грегоријанског“, протестантског корала, пратњи мешовитог хора, солиста - вокалних и инструменталних; овладавање извођењем једноставнијих и краћих „трио“ композиција; овладавање „регистрирањем“ одговарајућих композиција по програму; усавршавање у педалној техници.

Скале, разлагање акорада, скокови и у брзом темпу, октаве и орнаменти у педалу обавезно у IV разреду.

Савладати интерпретирање облика старе музике, барока, класике и мањих облика музике XIX и XX века.

III РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- а) Ђермани: Педалне вежбе до бр. 15, I свеска;
- б) пет композиција старих мајстора - један варијациони облик и једна корална обрада;
- в) десет коралних обрада из „Мале књиге“ Ј. С. Баха;
- г) три мала прелудијума Ј. С. Баха;
- д) две композиције из периода класике;

ђ) три композиције аутора XIX и XX века.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Две композиције старих мајстора;

Једна корална обрада Пахелбела или Букстехудеа;

Три корала из „Мале књиге“ Ј. С. Баха;

Један Мали прелудијум и fuga Ј. С. Баха;

Две композиције аутора XIX и XX века.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ СВИРА ИЗ НОТА

IV РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

а) Ђермани: педалне вежбе, I свеска;

б) три композиције старих мајстора;

в) пет коралних обрада из „Мале књиге“;

г) два мала прелудијума и fuga и један велики - Б^У 533, 549 или 545;

д) три композиције XIX и XX века;

ђ) две композиције савремених аутора.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Две композиције старих мајстора;

Две коралне обраде Ј. С. Баха;

Прелудијум и fuga Ј. С. Баха;

Једна велика или две мање композиције XIX или XX века;

Једна композиција савременог аутора.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ СВИРА ИЗ НОТА

УДАРАЉКЕ

I, II, III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 час недељно, 99 часова годишње)

Циљеви (за све ударачке инструменте)

-Развијање способности извођења на свим ударачким инструментима

-Развијање техничких елемената потребне за овладавање инструментима

-Развијање способности ученика ка разликовању музичких стилских одлика у различитим временским периодима.

-Развијање извођачке технике: музичка фраза, прецизно извођење сваке ритмичке фигуре,

-Развијање способности ученика да разликује и изводи различите карактере ритмичких токова и пулсације

-Упознавање стилских праваца у музици.

-Развијање способности ученика да изводи разноврсни репертоар на ударалјкама као солиста, камерни музичар и члан оркестра.

Задачи (за све ударачке инструменте)

- Рад на упознавању са историјским развојем ударалјки од њиховог настанка преко њиховог развоја до данас

- Рад на упознавању свих ударачких инструмената, њиховог склопа и употребе,

-Рад на упознавању извођачке технике

- Рад на упознавању стилских праваца у музици.

- Рад на способности ученика да изводи разноврсни репертоар на ударалјкама као солиста, камерни музичар и члан оркестра

I РАЗРЕД

ДОБОШ

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖБЕ

Пони Ли Леин: Техничке вежбе за контролу палица на добошу „П. А. С.“ Интернационални рудименти за добош - првих 40 рудимената

ЕТИДЕ

Чарлс Мемфис: Етиде за развој тачности и прецизности у свирању и за развој брзине у читању са листа (рудиментални при- ступ)

Валентин Снегирев: Етиде за добош (рад на динамици - класичан приступ)

Избор из збирки етида немачких, руских, бугарских, чешких и пољских аутора (Х. Кнауер, Д Палиев, К Купински итд.)

КОМАДИ

Добри Палиев: 20 комада за добош соло уз клавир Зигфрид Финк: Соната за добош соло

Жак През: 10 лаких комада за добош и клавир базираних на класичним делима за клавир

ТИМПАНИ

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

Д. Палиев: Техничке вежбе за 2, 3 и 4 тимпана

Жан Батињ: Нова француска школа за тимпан ЕТИДЕ

Д. Палиев: Етиде за тимпане - избор Х. Кнауер: Етиде за тимпане I књига - избор Р. Хохрајнер: Етиде за тимпане - избор К. Купински: Етиде за тимпане - избор Е. Коине: Тимпани - избор етида за два тимпана

КОМАДИ

Д. Палиев: 19 комада за тимпан уз клавир П. Мекензи: „Кончертино" за тимпане и клавир

КСИЛОФОН И МАРИМБА

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

Морис Голденберг: Модерна школа за ксилофон - техничке вежбе

Л. Х. Стивенс: „MelhoJ o! Moуетеп! loг Mapтћа" - избор вежби

ЕТИДЕ

К. Купински, Ф. Волфарт, М. Платнов: 15 етида за ксилофон Д. Палиев: Етиде за ксилофон - избор

КОМАДИ

К. Купински: Комади за ксилофон уз клавир (обрада) В. Снегирев: Комади за ксилофон уз клавир (обрада)

Н. Мултанова: Комади за ксилофон уз клавир (обрада) Н. Ј. Живковић: „Забавни ксилофон" књига I - соло

Н. Ј. Живковић: „Забавна маримба" књига I - избор из збирке Ј. Мур: Бах за маримбу - избор из збирке

ВИБРАФОН

Скале - радити све скале по квинтном и квартном кругу, трозвуке и четворозвуке.

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

В. Гарвуд: Техничке вежбе са 4 палице за вибрафон Л. Торребруно: Метода за вибрафон - техничке вежбе

ЕТИДЕ

Л. Торребруно: Етиде из књиге „Метода за вибрафон" - избор

Ваигл: Етиде за вибрафон - избор

КОМАДИ

Финк: Соло књига за вибрафон - избор

Ј. Живковић: Забавни вибрафон књига I соло

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

а) све скале, техничке вежбе и акорде по програму;

б) по шест етиде за сваки инструмент;

в) по две композиције за извођење по инструменту.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

ДОБОШ

Две етиде - једна може да буде соло комад; 2. Један комад уз пратњу клавира.

ТИМПАНИ

Једна соло етида;

Један комад уз пратњу клавира.

ВИБРАФОН-КСИЛОФОН-МАРИМБА

Соло етида - избор инструмента;

Соло комад уз клавир - различит инструмент од соло етиде. ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ СВИРА ЗА ДОБОШ И ТИМПАНЕ ИЗ НОТА, А ЗА ВИБРАФОН, КСИЛОФОН И МАРИМ- БУ НАПАМЕТ

II РАЗРЕД

ДОБОШ

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖБЕ

П. Ј. Леин: Техничке вежбе за контролу палица на добошу „П. А. С." Интернационални рудименти за добош - првих 40 рудимената

ЕТИДЕ

Чарлс Мемфис: Етиде за развој тачности и прецизности у сви- рању и за развој брзине у читању са листа - рудиментални приступ Н. Ј. Живковић: 10 етида за соло добош - класичан приступ Избор из збирки немачких, руских, бугарских, чешких и пољских аутора (Х. Кнауер, Р. Хохрајнер, В. Снегирев, К. Купински, Д. Палиев итд.).

КОМАДИ

Д. Палиев: 20 комада за добош соло уз клавир М. Колграс, Д. Агостини: Рекапитулација за добош соло, ТИМПАНИ

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

Д. Палиев: Техничке вежбе за 2, 3 и 4 тимпана Жан Батињ: Нова француска школа за тимпан

ЕТИДЕ

Д. Палиев: Етиде за тимпане - избор К. Купински: Етиде за тимпане - избор Р. Хохрајнер: Етиде за тимпане - избор Х. Кнауер: Етиде за тимпане - избор Х. Коине: Тимпани - избор етида за 2 и 3 тимпана

КОМАДИ

Д. Палиев: 19 комада за тимпан уз клавир - комади за 2 и 3 тимпана

Алан Ридут: Сонатине за тимпане - соло коамд Даниел Понс: Соната за тимпане - соло коамд

КСИЛОФОН И МАРИМБА

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

М. Голденберг: Модерна школа за ксилофон - техничке вежбе Ј. Ксавиер: Маримба 1 - техничке вежбе

ЕТИДЕ

К. Купински, Ф. Волфарт, М. Платнов: 15 етида за ксилофон Д. Палиев: Етиде за ксилофон - избор М. Голденберг: 39 етида за ксилофон соло - избор

КОМАДИ

К. Купински: Комади за ксилофон уз клавир (обрада)

В. Снегирев: Комади за ксилофон уз клавир (обрада)

Н. Мултанова: Комади уз ксилофон уз клавир (обрада)

Н. Ј. Живковић: Забавни ксилофон књига I - соло

Н. Ј. Живковић: Забавна маримба књига I - соло

П. Мур: Бах за маримбу - избор из збирке

П. Квик: „Солистичка збирка за маримбу и ксилофон уз клавир"

Н. Ј. Живковић: „Македонија" за ксилофон или маримбу и клавир

ВИБРАФОН

Скале - радити све по квинтном и квартном кругу, трозвуке и четворозвуке.

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

В. Гарвуд: Техничке вежбе са 4 палице за вибрафон Ј. Торребруно: Метода за вибрафон - техничке вежбе

ЕТИДЕ

Ј. Торребруно: Етиде из књиге „Метода за вибрафон" - избор

Ваигл: Етиде за вибрафон - избор КОМАДИ

Ј. Живковић: Забавни вибрафон књига I - соло Ј. Ц. Тавеније: „ВЕСА 2" за вибрафон и клавир

Цибулка: Стефани Гавите за вибрафон и клавир

Финк: Соло књига за вибрафон

Ц. Елбе: „МАОО10ГАТА" за вибрафон и оркестар/клавир

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

а) све скале, акорди и техничке вежбе по програму;

б) по шест етиде за сваки инструмент;

в) по две композиције за сваки инструмент.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

ДОБОШ

Две етиде - једна може да буде соло коамд; 2. Један коамд уз пратњу клавира.

ТИМПАНИ

Једна соло етида;

Један комад уз пратњу клавира.

ВИБРАФОН-КСИЛОФОН-МАРИМБА

Соло етида - избор инструмента;

Соло комад уз клавир - различит инструмент од соло етиде.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ СВИРА ЗА ДОБОШ И ТИМПАНЕ ИЗ НОТА, А ЗА ВИБРАФОН, КСИЛОФОН И МАРИМ-БУ НАПАМЕТ

III РАЗРЕД

ДОБОШ

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

П. Л. Леин: Техничке вежбе за контролу палица на добошу „П. А. С." Интернационални рудименти за добош - првих 40 рудимената

Д. Агостиџи: Студије за добош - фундаментална техника- виши ниво

ЕТИДЕ

Н. Ј. Живковић: 10 етида за соло добош - класичан приступ Ч. Кериген: 12 етида за добош - рудиментални приступ Д. Агостини: Припрема за читање са листа - класичан приступ

КОМАДИ

Д. Палиев: 20 комада за добош аоло уз клавир

Шинстаин: Реситал свите за добош соло Д. Агостини: за добош соло

ТИМПАНИ

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

Д. Палиев: Техничке вежбе за 2, 3 и 4 тимпана Жан Батињ: Нова француска школа за тимпан

ЕТИДЕ

Д. Палиев: Етиде за тимпане - избор

К. Купински: Етиде за тимпане - избор

Р. Хохрајнер: Етиде за тимпане - избор

Х. Кнауер: Етиде за тимпане II књига - избор

Х. Коине: Тимпани - етиде за 3 и 4 тимпана

Ј. Зегалски: 30 етида за 4 тимпана - избор од првих 15 етида

КОМАДИ

Д. Палиев: 19 комада за тимпан уз клавир - комади за 3 и 4 тимпана

Хјустон: Свите за тимпане - соло комад

И. Анастасов: Епизода за тимпане уз клавир К. Х. Кепер: Дивертименто за тимпане и клавир (оригинал пратња за гудачки оркестар)

КСИЛОФОН И МАРИМБА

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

М. Голденберг: Модерна школа за ксилофон - техничке вежбе Л. Х. Стивенс: „MelhoJ o! Моуетеп! 1ог Маg1thа"

ЕТИДЕ

М. Голденберг: 39 етида за ксилофон соло КОМАДИ

К. Купински: Комади за ксилофон уз клавир

Снегирев: Комади за ксилофон уз клавир

Н. Ј. Живковић: Забавни ксилофон, књига I - соло

Н. Ј. Живковић: Забавна маримба, књига I - соло

П. Мор: Бах за маримбу - избор из збирке

П. Квик: Солистичка збирка за маримбу и ксилофон сз клавиром

А. Хачатуријан: „Игра сабљи" за ксилофон и клавир (обрада) Ј. Брамс: Мађарска игра бр. 5 за ксилофон и клавир (обрада) З. Абро: Тико-Тико за ксилофон уз клавир (обрада) М. Птажинска: Скерцо за ксилофон и клавир

ВИБРАФОН

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

Д. Фридман: Техника демфовања и коришћења педала на вибрафону

ЕТИДЕ

Д. Фридман: Етиде из књиге „Техника демфовања и коришћења педала на вибрафону“

Л. Торелуно: Етиде из књиге „Метода за вибрафон“ - избор

КОМАДИ

Ј. Живковић: Забавни вибрафон, књига I соло

М. Птажинска: Четири прелида за вибрафон и клавир - избор

Рафлинг: Концерт за маримбу, вибрафон, ксилофон и ор-кестар - један став

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

а) по шест етида за сваки инструмент;

б) по две композиције за сваки инструмент.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

ДОБОШ

Две етиде - једна може да буде соло комад; 2. Један комад уз пратњу клавира.

ТИМПАНИ

Једна соло етида;

Један комад уз пратњу клавира.

ВИБРАФОН-КСИЛОФОН-МАРИМБА

Соло етида -избор инструмента;

Соло комад уз клавир - различит инструмент од соло етиде.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ СВИРА ЗА ДОБОШ И ТИМ-

ПАНЕ ИЗ НОТА, А ЗА ВИБРАФОН, КСИЛОФОН И МАРИМ- БУ НАПАМЕТ

IV РАЗРЕД

ДОБОШ

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

П. Л. Леин: Техничке вежбе за контролу палица на добошу „П. А. С.“ Интернационални рудимент за добош - првих 40 рудимената

Д. Агостини: Студије за добош - фундаментална техника, виши ниво

ЕТИДЕ

Ч. Кериген: 12 етида за добош- рудименталан приступ Ј. Делеклуз: 12 етида за добош - класичан приступ

Д. Агостини: Припреме за читање са листа - класичан приступ

КОМАДИ

Д. Палиев: 20 комада за добош соло уз клавир Н. Ј. Живковић: „Регго Ја сонсегло Ко I“ соло Д. Агостини:

Воз за добош соло Др. Ф-Р. Бергер: „Ка Р'ас“ за добош соло

ТИМПАНИ

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

Д. Палиев: Техничке вежбе за 2, 3 и 4 тимпана Жан Батињ: Нова француска школа за тимпан

ЕТИДЕ

Д. Палиев: Етиде за 4 тимпана - избор етида К. Купински: Етиде за 4 тимпана - избор етида Х. Коине:

Тимпани - етиде за 4 и 5 тимпана Ј. Зегалски: 30 етида за 4 тимпана

КОМАДИ

Д. Палиев: 19 комада за тимпан уз клавир - комади за 4 тимпана

Ф. Ферстил: Француска свита за 4 тимпана соло В. Шинстаин: Соната Бр.1 за тимпан уз клавир К. Х.

Кепер: „Муlћо - lо§lса“ 3 скице за тимпане и орке-стар/клавир

В. Шинстаин: „Тимпани /Рото-том/ соло за мелодијско сви-рање - соло

КСИЛОФОН И МАРИМБА

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

М. Голденберг: Модерна школа за ксилофон - техничке вежбе

ЕТИДЕ

М. Голденберг: 39 етида за ксилофон соло

Ц. О. Масер: Етиде у Це-дуру ор. 6 бр. 10 за маримбу соло

КОМАДИ

К. Купински: Комади за ксилофон уз клавир Н. Ј. Живковић: Забавни ксилофон, књига II соло Н. Ј. Живковић: Забавна маримба, књига I соло Н. Ј. Живковић: Српски валцер за ксилофон или маримбу уз клавир

М. Тоширо: Концерт за ксилофон и клавир Ф. Кригер: „Бравура - Фантазија" за ксилофон уз клавир/оркестар

Атанасов: Рондо за ксилофон и клавир **ВИБРАФОН**

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖВЕ

Д. Фридман: Техника демфовања и коришћење педала на вибрафону

ЕТИДЕ

Д. Фридман: Етиде из књиге „Техника демфовања и коришћење педала на вибрафону"

КОМАДИ

Монти: Чардаш за вибрафон и клавир (обрада)

Г. Бартон: Збирка комада за вибрафон соло (обрада) Н. Ј. Живковић: Забавни вибрафон, књига I соло М.

Птажинска: Четири прелида за вибрафон уз клавир М. Глентворт: „Wie8 1og O11her1" соло

Финк: Концерт за вибрафон и оркестар (клавирска пратња)

С. Рифлинг: Концерт за маримбу, вибрафон, ксилофон и оркестар - цео концерт

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

а) по шест етида за сваки инструмент;

б) по две композиције за сваки инструмент.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

ДОБОШ

Соло композиција;

Композиција уз пратњу клавира која може бити саставни део свите или концерта.

ТИМПАНИ

Соло композиција;

Композиција уз пратњу клавира која може бити саставни део свите или концерта.

МЕЛОДИЈСКЕ УДАРАЈКЕ (ВИБРАФОН, КСИЛОФОН, МАРИМБА)

Две соло композиције;

Две композиције уз пратњу клавира (комад, свита, соната или концерт).

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ СВИРА ЗА ДОБОШ И ТИМПАНИ ИЗ НОТА, А ЗА ВИБРАФОН, КСИЛОФОН И МАРИМБУ НАПАМЕТ

ХАРМОНИКА

I, II, III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 час недељно, 99 часова годишње)

Циљеви и задаци: Развој на усавршавању техничких и музичких елемената као нераздвојне целине. Развој на примени разних начина извођења артикулације, динамике и регистара у зависности од стила и карактера композиција. Подстицање извођачких способности ученика, развој музичког укуса и љубави према музичким остварењима разних праваца. Развој јединства музичког и техничког код ученика кроз упознавање комплетне личности ученика, његових општих психофизичких особина.

На часовима хармонике ученици раде на усавршавању техничких и музичких елемената као нераздвојне целине, затим на усавршавању примене разних начина извођења артикулација, динамике и регистара у зависности од стила и карактера композиција, на подстицању извођачких способности ученика, као и на развијању музичког укуса и љубави према музичким остварењима разних праваца. Циљ наставе је усавршавање јединства музичког и техничког код ученика кроз упознавање комплетне личности ученика, његових општих психофизичких особина. Наставни програм за хармонику је већим делом оригинално конципиран на основу искустава стечених у раду и на основу одговарајућих резултата добијених у нашој земљи, а делимично оријентисан и према програмским захтевима за остале инструменте.

Лепота тона на сваком инструменту представља вредност, па стога и посебну пажњу треба посветити и неговању тона уз помоћ технике прстију и меха. Рад на техници меха треба ускладити према одређеној артикулацији, стилу и комплетном музичком изражавању. Постизање одређеног темпа левом и десном руком, кроз уједначен рад прстију у техничким вежбама и етидама, такође треба да служи квалитетнијем музичком доживљају. Употреба регистара треба да буде правилно постављена, у односу на поједине музичке и техничке захтеве. Упознавање и примена мелодијског баритон баса доприноси квалитетнијем и адекватнијем извођењу оригиналних и транскрибованих, посебно полифоних композиција, уз обавезно теоријско и практично познавање склопова и функција акордских стандард басова. Посебну пажњу треба обратити транскрибовању композиција које се, захваљујући примени поменутог мелодијског баса, односно проширеном обиму басова стране инструмента, могу изводити читањем из оригиналне литературе, као нпр, поједине Крамерове етиде, Скарлатијеве сонате, Бахове клавирске и оргуљске композиције и друго.

Захтеви

I разред:

Кроз скале и етиде рад на усавршавању технике. Извођење свих врста артикулације, динамике, коришћење регистара у левој и десној руци, коришћење и примена меха. Обучавање ученика на баритон басу у свим октавама (мелодијски бас), као и подстицање усавршавања стандард баса. У току школске године обавезна је једна провера технике сваког ученика у децембру, где се изводе скале са свим елементима за први разред средње музичке школе и две етиде са различитом техничком проблематиком.

Испитни програм:

- две етиде
- једна полифона композиција
- једна циклична композиција
- једна композиција по избору.

Испитни програм изводи се напамет.

II разред:

Рад на подстицању извођачких способности ученика у зависности од стила и карактера композиције. Полифона композиција прилагођена индивидуалним способностима ученика, али унапређена у односу на предходне задатке из ранијих разреда. Такође, треба сагледати способности ученика и радити на мотивацији истрајаног рада, ради квалитетнијег музичког изражавања. Оригиналне композиције за хармонику доносе нове различите ознаке у нотама и техничке елементе које ученик треба да савлада.

У току школске године обавезна је једна провера технике сваког ученика у децембру где се изводе скале са свим елементима за други разред средње музичке школе и две етиде са различитом техничком проблематиком.

Испитни програм :

- две етиде
- једна полифона композиција
- једна циклична композиција
- једна композиција по избору.

Испитни програм изводи се напамет.

III разред:

Лепота тона која се постиже уз помоћ технике прстију и меха, као стални задатак доноси потпунији музички доживљај. Рад на постизању одређеног темпа и уједначености леве и десне руке. Треба радити на стабилности меморије, метрике, ритма, квалитета тона, формирању критичког запажања и формирање самосталности у раду. Афирмација инструмента кроз сарадњу са различитим инструментима у камерним ансамблима.

У току школске године обавезна је једна провера технике сваког ученика у децембру где се изводе скале са свим елементима за трећи разред средње музичке школе и две етиде са различитом техничком проблематиком.

У јуну испитни програм

- две етиде
- једна полифона композиција

- једна циклична композиција
- једна композиција по избору.

Испитни програм изводи се напамет.

IV разред:

Естетско и и интелектуално васпитање кроз музичку традицију нашег народа као и музичко наслеђе других народа треба да употпуни стечено знање током музичког школовања ученика. Постављена извођачка способност инструменталисте широког познавања разне литературе и неисцрпно истраживање вредности.

У току школске године обавезна је једна провера технике сваког ученика у децембру, где се изводе скале са свим елементима за четврти разред средње музичке школе и две етиде са различитом техничком проблематиком.

Испитни програм:

- једна концертна етида
- једна полифона композиција
- једна циклична композиција
- две композиција по избору различитог карактера.

Испитни програм изводи се напамет.

ДРВЕНИ ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (ФЛАУТА, ОБОА, КЛАРИНЕТ, ФАГОТ)

I, II, III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 час недељно, 99 часова годишње)

Циљеви и задаци: Развој технике дисања и развој поставке функционалне и флексибилне амбажуре. Развој култивисања тонова и технике прстију. Оспособљавање ученика да основним одликама стилских епоха може да прилагоди сопствену индивидуалност.

Умеравање ученика ка солистичком, камерном и оркестарском извођењу.

Током четворогодишњег школовања у средњој музичкој школи, неопходно је обратити пажњу на све елементе које је потребно савладати како би се омогућио правилан развој ученика. Посебно је значајан континуиран рад на специфичностима дувачких инструмената као што су интонација, квалитет тона, изједначеност регистара, ударци језиком и контрола. У односу на узраст ученика, веома је битно одржавање и развој физичке кондиције ученика, односно проширивање његовог дисајног капацитета кроз одговарајуће физичке вежбе и вежбе за дисање.

Наставник треба да изабере одговарајући програм према способностима и афинитету сваког ученика кроз који ће се најбоље развијати његова техника, музикалност, фразирање, начин мишљења и обликовање дела, и који ће му омогућити хармоничан развој. Поред тога, веома је корисно вежбање меморије кроз учење напамет, како дела из литературе, тако и етида, као и подстицање рада на импровизацији.

У праћењу развоја ученика, веома значајну улогу имају смотре, јавни наступи и такмичења. Препоручљиво је да школа организује смотру технике по разредима на којој би требало да наступе сви ученици кроз сва четири разреда средње школе.

Захтеви

У погледу јавних наступа, препоручује се да сваки ученик има најмање по два наступа у полугодишту.

I разред:

Једна смотра годишње (децембар). Обавезна два јавна наступа у току године, са различитим композицијама.

Годишњи испит се састоји од једне дурске и молске скале, две етиде различитог карактера, дела за извођење уз пратњу клавира. Програм се изводи напамет.

II разред:

Једна смотра годишње (децембар). Обавезна два јавна наступа у току године, са различитим композицијама.

Годишњи испит се састоји од једне дурске и молске скале, две етиде различитог карактера, дела за извођење уз пратњу клавира. Програм се изводи напамет.

III разред:

Једна смотри годишње (децембар). Обавезна два јавна наступа у току године, са различитим композицијама.

Годишњи испит се састоји од једне дурске и молске скале, две етиде различитог карактера, дела за извођење уз пратњу клавира. Програм се изводи напамет.

IV разред:

Једна смотри годишње (децембар). Обавезна два јавна наступа у току године, са различитим композицијама.

Годишњи испит се састоји од једне дурске и молске скале, две етиде различитог карактера, дела за извођење уз пратњу клавира. Програм се изводи напамет.

ЛИМЕНИ ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (ТРУБА, ТРОМБОН, ХОРНА)

I, II, III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 часа недељно, 99 часова годишње)

Циљеви и задаци: Ширење опсега, развој усавршавања свирања интервала, контрола тона у шеснаестинкама и секстолама, контрола квалитета тона код акцента у легату и код мартелата и контрола тона у *ppp* и *fff*. Развој на извођењу легато интервала до дуодесиме.

Током четворогодишњег школовања у средњој музичкој школи, неопходно је обратити пажњу на све елементе које је потребно савладати како би се омогућио правилан развој ученика. Посебно је значајан континуиран рад на специфичностима дувачких инструмената као што су интонација, квалитет тона, изједначеност регистара, ударци језиком и контрола. У односу на узраст ученика, веома је битно одржавање и развој физичке кондиције ученика, односно проширивање његовог дисајног капацитета кроз одговарајуће физичке вежбе и вежбе за дисање.

Наставник треба да изабере одговарајући програм према способностима и афинитету сваког ученика кроз који ће се најбоље развијати његова техника, музикалност, фразирање, начин мишљења и обликовање дела, и који ће му омогућити хармоничан развој. Поред тога, веома је корисно вежбање меморије кроз учење напамет, како дела из литературе, тако и етида, као и подстицање рада на импровизацији.

Захтеви

У погледу јавних наступа, препоручује се да сваки ученик има најмање по два наступа у полугодишту.

I разред:

Једна смотри годишње (децембар). Обавезна два јавна наступа у току године, са различитим композицијама.

Програм годишњег испита:

- Једна дурска и једна молска скала;
- Једна етида са умереним техничким захтевима;
- Једна мелодијска етида;
- Једна композиција са клавиром.

Композиција са клавиром се изводи напамет.

II разред:

Једна смотри годишње (децембар). Обавезна два јавна наступа у току године, са различитим композицијама.

Програм годишњег испита:

- Једна дурска и једна молска скала по програму;
- Две етиде различитог карактера;
- Комад са клавиром.

Композиција са клавиром се изводи напамет.

III разред:

Једна смотри годишње (децембар). Обавезна два јавна наступа у току године, са различитим композицијама.

Програм годишњег испита:

- Једна дурска и једна молска скала са доминантним трозвучцима и умањеним

четворозвучима;

- Две етиде различитог карактера;
- Два оркестарска сола;
- Композиција са клавиром.

Композиција са клавиром се изводи напамет.

IV разред:

Једна смотра годишње (децембар). Обавезна два јавна наступа у току године, са различитим композицијама.

Програм годишњег испита:

- Једна етида цикличног карактера;
- Концерт - најмање троставачни;
- Комад виртуозног карактера;
- Композиција југословенског или словенског аутора.

Једна од наведених композиција се изводи напамет.

СОЛО ПЕВАЊЕ

I, II, III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 час недељно, 99 часова годишње)

Циљеви и задаци: Овладавање певачким апаратом и механизмом који учествује у формирању тона, техником дисања и правилним певачким ставом. Овладавање гласовном импостацијом што је услов за очување здравог гласа Рад на развијању опсега и покретљивости гласа кроз сложеније техничке вежбе и употребљавању даха у динамичком нијансирању мелодије. Развијање вишегласног (двогласног) певања, музицирањем у камерном ансамблу. Развијање камерног и хорског музицирања. Упознавање са различитим музичким стиловима и интерпретацијом. Рад на двогласним дуетима „а капела“ (двогласни солфеђо, староградске песме, народне, руске...), клавирским дуима (ст. мајстори, песме...) и дуетима уз пратњу клавира.

Предмет соло певање захтева врло посебан, специфичан приступ педагога сваком ученику обзиром на различитост по питању врсте гласа, личности, способности, заинтересованости и амбиције појединаца. Специфичност и тежина у остваривању овог програма је у томе што певач нема ни видљив ни опипљив инструмент на који може да пренесе своје звучне представе, он годинама прави инструмент од свог тела, развијајући осећај и везујући га за звук који производи.

Основа певачког инструмента јесте дах, и зато се пре тражења звука, почиње са вежбама за дисање уз правилно држање тела. На правилном дисању, постављању гласа, чистој интонацији, чврстом изговору сугласника, неговању фразе и интерпретацији треба инсистирати од почетка до краја школовања

Захтеви

I разред:

Овладавање певачким апаратом и механизмом који учествује у прављењу тона.

- Овладавање техником дисања.
- Рад на изједначавању вокала, гласовној импостацији и чистој интонацији.
- Овладавање правилним певачким ставом.

Децембар – смотра, једна вокализа и један стари мајстор.

Јун - испит, према захтевима плана и програма.

II разред:

- Овладавање композицијама са текстом.
- Рад на дугим и изједначеним фразама.
- Упознавање са различитим стиловима кроз соло песме.

Децембар – смотра, једна вокализа, један стари мајстор и једна соло песма.

Јун – испит, према захтевима плана и програма.

III разред:

- Рад на развијању опсега и покретљивости гласа кроз сложеније техничке вежбе

- Употреба даха у динамичком нијансирању мелодије
- Упознавање са различитим музичким стиловима кроз ораторијуме и оперске арије.

Децембар – смотра, један стари мајстор и две соло песме.

Јун - испит, према захтевима плана и програма.

IV разред:

Програм рада се прилагођава амбицијама ученика:

- Са ученицима који желе да наставе са соло певањем на факултету ради се на сублимацији свега научног, инсистира се на дугим фразама, изразу и композицијама различитог карактера.

- Ученици који желе да заврше са школовањем гласа прелази се што више програма *prima vista* и ради се на овладавању програмом за испит.

Децембар – смотра, један стари мајстор и две соло песме.

Јун – испит, према захтевима плана и програма.

УПОРЕДНИ КЛАВИР

I, II, III РАЗРЕД (1 часа недељно, 35 часова годишње)

IV РАЗРЕД (1 час недељно, 33 часа годишње)

Циљеви и задаци: Развој унапређивања извођачке технике: скале, свирање кандеци, етиде, техничке вежбе, једноставне вежбе за полифонију, сонатине, вежбе за читање с листа, вежбе за четвороручно свирање. Развој способности ученика за повезивање овог предмета са главним предметом који ученик изучава. Рад на изградњи, развоју и унапређивању извођачке технике, радом на техничким вежбама и композицијама са различитим техничким, артикулационим и агогичким захтевима.

Рад на разумевању и развој способности извођења полифоније, уз развој активности унутрашњег и спољашњег слуха, у зависности од ученикове индивидуалне способности. Оспособљавање ученика за самостално анализирање форме и препознавање стила са свим његовим карактеристикама у делима која савлађују на главном предмету.

Захтеви

I разред: смотра у току другог полугодишта.

II разред: испит (у јуну месецу) према захтевима плана и програма.

III разред: смотра у току другог полугодишта.

IV разред: смотра у току другог полугодишта.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

I, II, III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 64 часа годишње)

Циљеви и задаци: Ближе упознавање ученика са граматиком језика и унапређење лингвистичких и дидактичких способности као и освежавање политичко-културних сазнања о Италији. У прве две године учења савладава се основни ниво познавања језика („Livello elementare A1-A“), а у трећој и четвртој прелази се на средњи ниво („Livello intermedio B1-B2“). Наставне јединице су подељене тако да ученицима олакшају учење језика и да их кроз разне мултимедијалне вежбе још више мотивишу. Заступљени облици рада су: фронтални, индивидуални и групни рад. Објашњења морају бити јасно изречена на италијанском језику и разумљива, а важно је остварити и добру педагошку интеракцију између наставника и ученика. Треба истаћи да поред језика ученици упознају културу Италије, обичаје људи и знаменитости италијанских градова.

У првој години учења језика посебна пажња се поклања мотивацији зато што је за већину то и први сусрет са италијанским језиком. На другом месту је правилан изговор и интонација, проналажење и разумевање нових граматичких форми, а на тај начин ученик почиње да схвата све нове елементе страног језика. Граматичке јединице које се обрађују су: одређени и неодређени члан, једнина и множина именица, индикатив презента, сложени перфекат, футур I, предлози, бројеви.

Само за ученике соло певања: органи за емитовање гласа, научно-техничко посатављање певаних гласова; Техника дусања-удисај-издисај, „mezzo respiro“, обустављање дусања; интонација; четири основне категорије људског гласа; означавање динамике и темпа; варијације темпа.

За стручну тематику предвиђа се 10% од укупног годишњег фонда часова (са увођењем стручне тематике почиње се у 2. полугодишту.

У другој години учења ученици су већ у могућности да у потпуности схватају текст, дају одговоре на задата питања, коментаришу и износе свој суд о прочитаном тексту. На овом нивоу, аудио вежбања нарочито помажу ученицима да разумеју матерњи изговор италијанског језика. Граматичке јединице које се обрађују су: присвојни придеви, имперфекат, директне и индиректне заменице у простим и сложеним временима, повратни глаголи у простим и сложеним временима, императив, кондиционал, конјунктив.

Само за ученике соло певања: Терминологија вокалне технике; музички изрази и симболи; јавни наступи, фестивали, такмичења; дур, мол, повисилице, снизителице, квинтни круг навише, интервали, обртаји интервала.

За стручну тематику предвиђа се 15% од укупног годишњег фонда часова.

У трећој години савладавању градива доприносе различите вежбе које имају за циљ да освеже вокабулар ученика и да поред граматички исправних реченица користе изразе који су заступљени у свакодневном говору. Граматичке јединице које се обрађују су: спајање директних и индиректних заменица, релативне заменице, конструкције са глаголом „stare“, компарација придева, просто прошло време, инфинитив, партицип, пасив.

Само за ученике соло певања: опера, концерти, гостовања, конкурси,; из историје музике; подаци и лакши текстови везани за значајне личности у музичком животу.

За стручну тематику предвиђа се 20% од укупног годишњег фонда часова.

Четврта година учења језика заокружује све оно што су ученици усвојили и подстиче их да сами осмисле дијалог и текстове на задату тему. Граматичке јединице које се обрађују су: слагање времена у конјунктиву, хипотетички период, употреба речца „сі“ и „не“, директни и индиректни говор, пасив, герунд.

Само за ученике соло певања: терминологија вокалне технике-проширивање знања стеченог у претходним разредима. Одломци хорских деоница и познатих арија из дела италијанских композитора. Анегдоте из живота музичара. Данашњи музички живот у нашој темљи и Италији. Најосновнија знања из музичке критике.

За стручну тематику предвиђа се 25% од укупног годишњег фонда часова.

Захтеви

У складу са наставним планом и програмом, ученици раде по један писмени задатак, један тест и један диктат у сваком полугодишту.

Наставни професор ће приликом оцењивања вредновати писмене и усмене одговоре, као и активност коју ученици испољавју на часу, израда домаћих задатака и спремност за сарадњу.

ОДСЕК ЗА ЦЕЗ

А) Индивидуална настава: Главни предмет, Упоредни клавир

Б) У групама од 3 до 12 ученика; Мали ансамбли

В) у групама од 8 ученика: Солфеђо, Теорија, Контрапункт, Цез теорија, Хамонија, Музички облици, Развијање слуха, Аранжирање

Г) У групама од 15 ученика: Цез историја, Историја музике са упознавањем музичке литературе, Музички инструменти, Национална историја музике.

МАЛИ АНСАМБЛИ

I, II и III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви

- Усавршавање заједничког музицирања и међусобно усклађивање интонације
- Познавање и слушање других гласова у ансамблу
- Развијање способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад.

Задаци

Рад на усаглашавању индивидуалног са групним музицирањем.

Рад на усаглашавању интонације и артикулације са осталим члановима у групном раду.

Оспособљавање за даљи рад и школовање у оквиру наставе групног музицирања.

Захтеви

Свирати дела по избору наставника зависно од инструмената који су те године заступљени на овом одсеку и од постојеће литературе (користити постојећу литературу из нототеке РТВ Београда или правити одговарајуће аранжмане).

УЧЕНИК ЈЕ ОБАВЕЗАН ДА У СВАКОМ ПОЛУГОДИШТУ НАСТУПИ, КАО ЧЛАН МАЛОГ АНСАМБЛА, НА ЈАВНОМ ЧАСУ ИЛИ КОНЦЕРТУ

БИГ БЕНД

III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви

- Развијање способности ученика за групно музицирање.
- Усагласити индивидуално извођење са потребама групног.
- Усагласити интонацију и артикулацију свих ученика у свим видовима групног м-узицирања.
- Развијати перцепцију слушања осталих чланова.
- Развијати жељу за радом у групном музицирању.

Задаци

- Рад на оспособљавању за даље оркестарско музицирање.

- Рад на усаглашавању индивидуалног са групним музицирањем.

- Рад на усаглашавању интонације и артикулације са осталим члановима у групи.

Захтеви

Пошто се оркестар формира од ученика оба разреда програм је јединствен, али се по разреду остварује различит фонд часова.

Ученике упознати са основним принципима колективног музицирања и оспособљавати их да усавршавањем свих елемената активно учествују у уобличавању дела - интонација, ритам, динамика, артикулација

Свирати дела по избору наставника зависно од инструмената који су те године заступљени на овом одсеку и од постојеће литературе (користити постојећу литературу из нототеке РТВ Београда или правити одговарајуће аранжмане).

РАЗВИЈАЊЕ СЛУХА

I и II РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви

- Развој на разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску динстанцу
- Развој на корелацији са осталим музичким предметима
- Развој на постављању основе периодизације
- Развој на стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе

-Развој на познавању музичке литературе

Задаци

-Рад на разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску динстанцу

-Рад на корелацији са осталим музичким предметима

-Рад на постављању основе периодизације

-Рад на стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе

-Рад на познавању музичке литературе

Захтеви

I РАЗРЕД

Историја џез-а, I део (rag time, преџез период, Њу Орлеанс, свинг) - карактеристике, главно представници.

Номенклатура, терминологија, тоналитет.

Дијатонски систем, конструкција дурске скале.

Модуси дурске скале.

Интервали - прости и сложени, класификација, шифре, степени.

Систем памћења интервала.

Кругови интервала: квинтни круг, два круга великих секунди, три круга малих терци, четири круга великих терци, квинтни (квартни) круг.

Акорди терцих структура.

Функционална хармонија - историјат.

Класификација дијатонских трозвука.

Акордска прогресија - дефиниција и типови, функционална анализа акордских прогресија у дуру.

Каденце - аутентична и плагална.

Конструкција природног (паралелног) мола и његови дијатонски трозвуци са симболима

Хармонски и мелодијски мол и њихови дијатонски трозвуци са симболима.

Четири основна квалитета трозвука.

Акордска прогресија у молонима.

Каденце у молонима - аутентична и плагална.

Функционална анализа акордских прогресија у молонима.

Конструкција четворозвука - септакорда, симболи и обртаји.

Дијатонски септакорди у дуру, задржични доминантни септакорд

Дијатонски септакорди у сва три мола, задржични септакорд

Шест основних квалитета септакорда.

Основне функције дијатонских септакорада у акордским прогресијама у дуру и молу са заменама.

Алтеровани и супституциони акорди, секундарна доминанта.

Тритонусна супституција и супституција по умањеним серијама.

Нонакорди са симболима - алтерована нона.

Нетерцне акордске структуре: квартна, квинтна, секундна (cluster), акорди са хоризонталном цртом - поликорди, и акорди са косом цртом - акорди са специфичним басом.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ:

1. Комплетна теорија
2. Аудио тест интервала – бележење шифрама
3. Аудио тест трозвука – симболи квалитета, шифре обртаја

II РАЗРЕД

Историја џез-а, II део - свинг, би-бап, пост би-бап, модерн - карактеристике, главни представници.

Конструкција дурске скале, модуси и дијатонски четворозвуци са симболима и обртајима

Однос акорада и акордске скале, модуси у дуру - примена.

Модуси узлазног хармонског мола - примена.

Лидијска прекомерна скала - примена.

Хармонски мол.

Умањена скала.

Целотонска скала.

Прекомерна скала.

Вебор скале.

Пентатонске скале.
Синтетичке скале.
Елементи мелодије.
Анализа и развој мелодије, рад са мелодијом.
Принцип импровизације - типови.
Функције септакорада и њихове замене у дуру и сва три мола.
Алтеровани и супституциони акорди - понављање.
Тритонусна супституција и супституција по умањеним серијама - понављање.
Каденце варљива - децептивна каденца.
Акордска прогресија II - V - I.
Повратне прогресије - turnaround
Акордски обрасци и принципи акордских прогресија.
Модулација - појам, типови.
Функционална анализа и хармонски ритам.
Контрапунктска обрада статичне хармоније.
Хроматизам у импровизацији.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ:

1. Комплетна теорија
2. Аудио тест интервала – бележење шифрама
3. Аудио тест трозвука – симболи квалитета, шифре обртаја
4. Аудио тест дијатонских септакорада у дуру и молу – симболи, шифре обртаја

АРАНЖИРАЊЕ

III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви

-Теоријско овладавање функцијом појединачног инструмента као и практичне употребе инструмента у оркестру, соло и камерној музици

-Савладавање нотације и транспозиције појединих инструмената

-Оспособљавање за расписивање партитура за различите џез саставе

-Савладавање анализе партитура и појединих инструменталних деоница

Задаци

- Рад на музичкој литератури

- Рад на препознавању инструмената по звуку и изгледу

- Рад на анализи партитура и инструменталних деоница

- Рад на савладавању нотације појединих инструмената и оспособљавању за расписивање партитура за различите џез саставе

- Рад на поређењу групе инструмената и њихове улоге у оркестру

Захтеви

III РАЗРЕД

Основни елементи, нотација, ортографија, калиграфија и музичка терминологија.

Конструкција акорада у полушироком и широком слогу.

Анализа мелодије и блок хармонизација.

Принципи импровизације.

Импровизација на задату мелодију, ритмичке антиципације..

Ритам секција: упознавање, карактеристике, улога, писање.

Писање за мале ансамбле: Клавирски трио.

Писање за џез квартет - један дувач.

Артикулација и фразирање мелодије.

Писање за џез квинтет - два дувача.

Писање за цез секстет - три дувача.

Развој мелодије.

Писање за цез септет - четири дувача комбиновано.

Употреба тензија у унутрашњим гласовима полушироког и широког слога. Супституције.

Писање за цез октет - пет дувача комбиновано, вођење гласова.

Принцип писања и врсте претње.

Организација аранжмана, форма, трајање, партитура.

Пез, рок, поп, латин и комерцијални стилови.

Блуз и Ритам&Блуз.

У току године поред сталних домаћих задатака и школских радова постоји на почетку године, на полугођу и на крају године тест и ГОДИШЊИ ИСПИТ који се састоје из писменог дела и интерног извођења учениковог рада (на полугодишту) и јавног извођења учениковог аранжмана сопствене композиције (на крају године), написане за оркестар са пет комбинованих дувача. Препис нота обезбеђује ученик.

ГОДИШЊИ ИСПИТ

Писање композиције за оркестар са пет комбинованих дувача.

IV РАЗРЕД

Секција саксофона (4-гласна): опсег, слогови, артикулација.

Стилови писања пратње.

Секција лимених дувача (5-гласна): опсег, стилови, артикулација.

Секција лимених дувача соло или као пратња.

Врсте и употреба пригушивача у секцији лимених дувача.

5-Гласна секција саксофона: начини и стилови писања, дубинска ограничења.

Писање за 5 саксофона и 6 лимених дувача. Спајање секција.

Писање за 5 саксофона и 7 лимених дувача. Спајање секција.

Писање за 5 саксофона и 8 лимених дувача. Спајање секција.

Уводи, модулације, прелази и крајеви у аранжману.

Однос акорада и скале - понављање.

Типови аранжмана по сврси.

Развој аранжмана: фактура, динамика, хармонија и регистри.

У току године поред сталних домаћих задатака и школских радова постоји на почетку године, на полугођу и на крају године тест и ГОДИШЊЕ ИСПИТ који се састоје из писменог дела и интерног извођења учениковог рада (на полугодишту) и јавног извођења учениковог аранжмана сопствене композиције (на крају године). Школски оркестар свира на интерном и јавном извођењу као и по- времено на оркестарским пробама. Препис нота обезбеђује ученик.

ГОДИШЊИ ИСПИТ

Писање сопствене композиције.

ИСТОРИЈА ЦЕЗ МУЗИКЕ

I, II и III РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

IV РАЗРЕД (1 час недељно, 33 часа годишње)

Циљеви

-Развијање музичког укуса и способност за диференцирање различитих праваца у цез музици

-Упознавање са свим дисциплинама које чине укупност музичке уметности и извођаштва цез музике

Задаци

-Рад на стицању одговарајуће вештине уметничког изражавања.

-Рад на развијању способности за диференцирање различитих праваца у цез музици

-Рад на стицању способности објективног слушања и критике.

-Током наставе упознати ученике са:

а) историјским развојем и епохама цеза;

б) савременим токовима у овој области са посебним освртом на остварења најбољих југословенских џез музичара.

-Темељно познавање појединих џез епоха треба да допринесе квалитету и аутентичности џез музицирања сваког ученика овог одсека. Зато се препоручује наставницима да током школске године организују сусрете са нашим најпознатијим џез музичарима који ће ученике упознати са својим искуствима и мишљењем о џезу.

Ученике треба подстицати да посећују концерте џеза, учествују у „џез-сешнима" и да сами свирају џез у духу и стилу појединих епоха.

I РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

ПРЕЦИ ЏЕЗА Афрички корени Америчко пресађивање – стапање афричке и европске музичке традиције на тлу САД-а

Класични блуз – слези Лемон Џеферсон, Ледбели, Биг Бил Брунзи и други

Скот Џоплин и музички регтајм

ЊУ ОРЛИЕНС – РАЂАЊЕ КЛАСИЧНОГ СТИЛА

Први звуци – Креолска субкултура; први улични оркестри (1) Расад из Њу Орлиенса – Орицинал Диксиленд Џез Бенд, Криол Џез Бенд, Кинг Оливер, Сидни Беше, Пими Нун, Пони и Бејби Доц, Кид Ори и др. Велики г. Џели Лорд – Пели Рол Мортон и „KeJ No1 Re reg8” Беси Смит и нови блуз – Беси Смит, Клара Смит, Ма Рекни Бела притока – Њу Орлиенс Ритм Кингз и др.

Први геније: Луј Армстронг – разни састави Бикс Бајдербек и „Чикашка џез школа”

ЕРА СВИНГА – САЗРЕВАЊЕ ЏЕЗ МУЗИКЕ Појава великог оркестра – Флечер Хендерсон, Пин Голдкет, Ред Ален, Луис Расел и др.

Афирмација клавира – Страјд клавиристи, Фетс Волер, Ерл Хајнс, Џејмс П. Понсон, „буги вуги” Доминација саксофона – Колман Хокинс, Лестер Јанг, Бен Вебстер, Бад Џонсон, Дон Бајас и др. Дјук Елингтон – разни оркестри, период 1923–1945, истаћи низ његових значајних солиста Навала свинг оркестара – Бени Гудман, Томи и Џими Дорси, Бени Мотен, Каунт Бејзи, Арти Шо, Глен Милер и др. Препород диксиленда – Банк Понсон, Вајлд Бил Дејвисон, Боби Хекет, Макс Камински, Били Батерфилд, Магси Спенијер и др.

Мали свинг оркестри и вокални џез – Рој Елриц, Бени Картер, Били Холидеј, Сара Вон, Ела Фиццалд Преко Атлантика – џез у Евроци; Џанго Ренарт и др.

II РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

МОДЕРНО ДОБА ЏЕЗА - Би бап побуна – општи део Чарли Паркер и његов утицај – разни ансамбли Дизи Гилеспи – мали састави и биг бенд . Тејтум и Пауел прекрајају клавира – Арт Тејтум, Бад Пауел, Телонијус Монк, Оскар Питерсон, Ерол Гарнер,

Бил Еванс и др. Чарлијеви и Дизидеви следбеници – Клифорд Браун, Фетс Наваро, Сони Стит, Џеј Џеј Џонсон и др.

Захлађење– „Соул” џез и „Нест чоаст” џез: Лени Тристано, Џери Малиген, Дејв Брубек и др.

Мајлс Дејвис – разни ансамбли. Модерн Џез Квартет Покушај синтезе – „Тирд стреам” („Трећа струја”) у џезу – Џон Луис, Гинтер Шулер, Гил Еванс, Мајлс Дејвис и др.

III РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

МОДЕРНО ДОБА ЏЕЗА - Хард бап и фанки џез – Хорас Силвер, Чарли Мангас, Арт Блејки, Сони Ролинс, Арт Фармер, Бени Голсон и др. Фри џез – Сесил Тејлор, Орнет Колмен и др. Џез-Месија: Џон Колтрејн – разни ансамбли Гитара у џезу – од Чарлија Кристијана до данас Клавира у џезу после 1970-те године – Кеит Парет, Херби Хенкок, Чик Кориа, Мекој Тајнер и др. Биг-Бенд после 1970-те године – Гил Еванс, Сан Ра, Тед Понс-Мел Луис, Дон Елис, Бади Рич и др. Разни правци и струје после 1970 – соул џез, боса нова, ритам и блуз, салса, рок џез и др. Џез и остале уметности – џез на филму, позоришту, ТВ, џез и књижевност

IV РАЗРЕД (1 час недељно, 33 часа годишње)

ДОПРИНОСИ РАЗВОЈУ ЦЕЗА Остали континенти – Азија, Африка, Аустралија, Јужна Америка Значај европског цеза – Француска, Немачка, Велика Бри– танија, Италија, Шведска, Пољска, Аустрија, Мађарска, Чехословачка, СССР ЦЕЗ У ЈУГОСЛАВИЈИ ДО 1990. Најзначајнији центри: Љубљана – Пез оркестри РТЉ, диригенти и солистри Загреб – Пез оркестар РТЗ, диригенти и солисти. Београд – Пез оркестар РТБ, диригенти и солисти, разни мали ансамбли, београдски цез музичари у Европи (Душко Гојковић, Бора Роквић, Бранислав Ковачевић и др.) Остали центри: Нови Сад, Сарајево, Скопље

УДАРАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

III РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

IV РАЗРЕД (1 час недељно, 33 часова годишње)

Циљеви

- Развијање способности извођења и техничких елемената за овладавање свим ударачким инструментима
- Развијање способности ученика ка разликовању музичких стилских одлика у различитим временским периодима и извођењу различитих карактера ритмичких токова и пулсације
- Развијање и упознавање стилских праваца у музици.
- Развијање способности ученика да изводи разноврсни репертоар на ударалкама као солиста, камерни музичар и члан оркестра.

Задаци

- Рад на упознавању са историјским развојем ударалки од њиховог настанка преко њиховог развоја до данас
- Рад на упознавању свих ударачких инструмената, њиховог склопа и употребе,
- Рад на упознавању извођачке технике
- Рад на упознавању стилских праваца у музици.
- Рад на способности ученика да изводи разноврсни репертоар на ударалкама као солиста, камерни музичар и члан оркестра

Захтеви

Кроз рад у ансамблу ударалки развијати осећај за перкусију који је важан за све полазнике овог одсека. Сваком ученику дати по један ритмички инструмент (триангл, вуд блок, кастањете, клепетуше) и кроз свирање одређених ритмичких образаца развијати осећај за ритам и свирање у групи.

ЛИТЕРАТУРА

Ерих Бахтрегел: Ритам школа

КОНТРАБАС, БАС ГИТАРА, ГИТАРА, КЛАВИР

Циљеви (заједнички за КОНТРАБАС, БАС ГИТАРУ, ГИТАРУ, КЛАВИР, КЛАВИЈАТУРЕ И СИНТИСАЈЗЕР)

- Перманентан рад на усавршавању меморије и музичког слуха.
- Развијање инструменталне технике кроз музику као средства музичког израза.
- Развијање и усавршавање вештине музичког начина размишљања
- Развијање инструменталних извођачких способности и савладавање најзначајнијих цез стандарда
- Развијање смисла за колективно музицирање у оквиру малих ансамбала и биг бенда
- Развијање музичког укуса и способност за диференцирање различитих праваца у цез музици
- Развијање способности за концертну делатност као и смисао за заједничко музицирање.
- Развијање афинитета према импровизацији, као једном од начина развоја музичког мишљења
- Припремање ученика за професионалну делатност.

Задаци (заједнички за КОНТРАБАС, БАС ГИТАРУ, ГИТАРУ, КЛАВИР, КЛАВИЈАТУРЕ И СИНТИСАЈЗЕР)

- Проналажење и планирање педагошких поступака помоћу којих ће се оптимално подстицати развој индивидуалних квалитета ученика.
- Усавршавање меморије и музичког слуха.
- Овладавање техником свирања инструмента и фразирањем и њихова примена у задатом програму
- Упознавање ученика са стиливима свих музичких раздобља.
- Неговање културе извођачких покрета.
- Оспособљавање ученика за даље школовање и перманентно усавршавање
- Оспособљавање за самостално креирање интерпретације дела различитих стилова.

КОНТРАБАС

I, II и III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 часа недељно, 99 часова годишње)

Захтеви

I РАЗРЕД

Учење свирања такозване „walk“ - вок, шетајућа линије баса, користећи дурски блуз и молски блуз. Радити на објашњавању шта значи триолски филинг.

У другом полугодишту увести ритам чејнџиз (rhythm changes), са алтерованим скалама.. Почети обраду цез стандарда по композиторима (Гершвин, Карманкл, Елингтон). Радити цез стандарде који треба да се свирају у малим ансамблима, у договору са осталим професорима. Ови стандарди се раде уз клавирску пратњу професора. Упознавање ритмичких фигура за бас (латин, рок итд.). Наставу радити паралелно пицикато и са гудалом.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна скала;

Хроматске октаве од задатог тона навише или наниже;

Један блуз;

Један цез стандард - пратња и евентуално тема.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

II РАЗРЕД

Разлагање акорада. Коришћење вођица за акорде који следе. Вежбати покрете октава и умањених квинти. Почети са упознавањем технике свирања трилера и предудараца за базичне акордске тонове. Скале до две октаве. Проширене форме блуза. Цез стандарди груписани по композиторима, и стандарди који ће се свирати у малим ансамблима.

Упознавање са различитим музичким периодима преко начина пратње и бас линије. Са темпом ићи на медијум.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна скала;

Разлагање акорада са коришћењем умањених квинти и октава;

Један блуз - тема и пратња;

Један цез стандард - пратња и евентуално тема;

Једна латин композиција.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

III РАЗРЕД

Прелазак на бржа темпа. Свирање балада. Скале. Блу тонови. Свирање блуза из неколико тоналитета. Рад на цез стандардима које треба свирати из различитих тоналитета. Транспоновати и свирати стандарде из дувачких тоналитета.

Почетак импровизације. Први основи импровизованих деоница. Бацити акценат на сола. Анализирати сола значајних контрабасиста.

Паралелан рад пицикато свирања и рад са гудалом. Радити литературу великих (Big Band) оркестара.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

- Једна скала;

- Балада са импровизацијом;

- Блуз - тема, пратња, соло импровизација, тема;

- Један цез стандард - пратња, импровизација, евентуално тема;
- Неки патерни за пратњу из области латино музике или рока - фанка.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

IV РАЗРЕД

Рад у брзом темпу (фаст темпо). Блузеви и скале. Анализа атоналних и алтерованих сола и импровизација. Рад са сва четири прста десне руке. Свирање сола и импровизација гудалом и пицикатом. Вежбање сола у палчевој позицији.

Почети рад са акордском пратњом на контрабасу (од два до четири тона у акорду).

Радити цез стандарде у различитим тоналитетима. Свирати литературу великих цез оркестара. Импровизација. Анализа сола значајних контрабасиста.

Радити патерне других музичких жанрова, почев од ревијалне музике до рока.

Рад на тремоло свирању. Посебан акценат дати на синхронизацију леве и десне руке. Обрађивати композиције за мале ансамбле и велики цез оркестар.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна скала;

Блуз - тема, пратња, импровизација, тема - у брзом темпу;

Један цез стандард - пратња, импровизација, тема;

Импровизација на задату тему;

Неки патерни за пратњу из другог музичког жанра.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

БАС ГИТАРА

I, II и III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 часа недељно, 99 часова годишње)

Захтеви

I РАЗРЕД

Обнављање и даљи рад на употреби акордских тонова. Арпеђа - хоризонталне и вертикалне кретње. Везе III - VII. Употреба у композицијама: Just Friends, All the Things You are, Joy Spring.

Хармонска употреба скала у композицијама: Take the „A“ Train, The Girl from Ipanema, Green Dolphin Street. Читање цез - рок ритмике.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Хармонска анализа и извођење две од шест наведених композиција, у малом саставу

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

II РАЗРЕД

Проширивање принципа конструисања бас линије. Употреба тонских центара. Извођење класичних дуета (литература за тромбон).

Хармонска анализа и извођење у малом саставу композиција: Dolphin Dance, Fee-Fi-Fo-Fum, 500 miles High. Читање аранжмана у малом саставу.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Хармонска анализа и извођење наведених стандарда.;

Извођење једноставних аранжмана за мали састав.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

III РАЗРЕД

Изучавање хармонског и ритмичког приступа сначајних контрабасиста: Оскар Петифорд, Џими Блантон, Реј Браун, Пол Чемберс, Еди Гомез.

Извођење цез балада, проширени блуз;

Хармонска, ритмичка и драматуршка разрада импровизованих соло деоница.

Читање аранжмана средње тежине и малом оркестру.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

- Анализа и извођење наведених стандарда.;

- Prima vista извођење аранжмана средње тежине у малом оркестру.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

IV РАЗРЕД

Стилови значајних бас гитариста: Џако Пасториус, Стенли Кларк, Карол Кеј, Чак Рени, Роко Престиа, Стив Своллов.

Анализа и извођење fusion и новијих џез композиција - Бил Еванс, Чик Кориа, Херби Хенкок.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Анализа и извођење два стандарда из програма;

Прима виста извођење два сложенија аранжмана у школском оркестру.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

ГИТАРА

I, II и III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 часа недељно, 99 часова годишње)

Захтеви

I РАЗРЕД

Прстомет и свирање у високим позицијама.

Свирање и прстомет на једној жици.

Непозиционо свирање - навише и наниже.

Украсно свирање са акцентом на леву руку уз мало помоћи десне.

Тремолло (врсте)

Учење и свирање бас кључа.

Синкопе - учење и свирање шифри (акорда).

Полиритам 6/4.

Легато, стакато.

Стилско свирање, штимовање гитаре, добар тон, ритам и темпо. Дотеривање песама из претходног школовања и учење нових (ритам ченцис)

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Два стандарда.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

II РАЗРЕД

Слушање и свирање различитих стилова у џезу: регтајм, дикси, свинг, би-бап

Дотеривање песама из претходног школовања и учење нових стандарда према личном афинитету ученика и избору наставника.

Фразирање, синкопе, антиципасија, украшавање акорада, субституције акорада, патерни дурски и молски.

Акордске прогресије кроз примере у џез и евргрин стандардима.

Нове форме акорда - акорди са више значења и њихово место. Алтеровани акорди - конструкција. Скале и примена.

Вежбање стила кроз кратке мелодије од 2 - 4 такта.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Импровизација на задату тему;

Позициона импровизација;

Свирање три стандарда.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

III РАЗРЕД

Хроматска скала и прстомет.

Дијатонски акорди, њихово кретање и употреба.

Недијатонски акорди. Тритонусна супституција и употреба.

Лидијска - основна, прекомерна, умањена и друге и њихове примене.

Форме акорада, њихово вишезначје, симетрично кретање и разрешење. Њихове скале и арпеђа.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Две комерцијалне композиције;

Два џез стандарда.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

IV РАЗРЕД

Пентатонске скале.

Квартна теорија - примена, прстомет.

Учење нових стандарда.

Слушање познатих гитариста и дискусија о њима. Свирање, памћење сола и записивање.

Дотеривање песама из претходног школовања. Свирање различитих стилова. Свирање са другим гитаристима и инструментима.

Темпо - дупли темпо.

Учење увода и теме - са освртом на слаба места у песми. Мост - кода - крајеви. Читање гитарских аранжмана. Читање дуета. Свирање у свинг и латиноамеричком маниру. Симетрија на гитари.

Упознавање са додатним гитарским прибором - ехо, wah, дисторзија, flenger и друго.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Извођење три композиције - по избору ученика - у малом саставу.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

КЛАВИР

I, II и III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 часа недељно, 99 часова годишње)

Захтеви

I РАЗРЕД

Рад на тушеу и динамичком дијапазону - пажљиво постављати положај шаке. Инсистирати на правилном седењу за инструментом због оптерећења кичме.

СКАЛЕ

Рад на модусима дурске скале, квинтном кругу и почетак обраде блуза као форме без прогресија.

Рад на модусима молске скале - природни, мелодијски и хармонски.

Одвојено и паралелно свирање левом и десном руком.

Рад на акордима са упознавањем номенклатура и читања цез симбола. Почетак рада на спајању леве и десне руке, односно баса у левој руци и простих акорада уског слога у десној руци. Као пример узети лакше цез стандарде.

Касније проширити рад на савлађивању свирања мелодија у десној руци са акордском пратњом у левој руци.

Увођење ритам чејнџиз .

Радити цез стандарде који треба да се свирају у малим ансамблима, у договору са осталим професорима.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна скала - противпомак, терцно разлагање и паралелни мол;

Један блуз;

Један цез стандард - тема и пратња.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

II РАЗРЕД

Рад на тушеу и динамичком дијапазону - пажљиво постављати положај шаке. Инсистирати на правилном седењу за инструментом због оптерећења кичме.

Почетак рада на триолском филингу. Објаснити разлику између четвртине у класици и четвртине у цезу: свака четвртина се састоји од триола (условно речено) и тако је треба третирати.

Рад на скалама у триолском филингу. Свирање тема у истом филингу. Промена акорада у истом филингу.

Почети са упознавањем технике свирања трилера и предударца.

Почетак рада на акордским обртајима.

Радити на упознавању начина интерпретације мелодије у цезу - артикулација и акцентовање.

Проширити форму блуза и постепено ићи на алтероване скале. Упознавање са типичним формама цез стандарда (А, А, В, А). Постепено упознавање начина свирања различитих епоха цеза преко значајних појаниста.

Рад на цез стандардима за мале ансамбле. Груписање цез стандарда по композиторима.

Рад на меморисању композиција: напамет написати хармоније одређених цез стандарда и то користити као писмене текстове током године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна скала - противпомак, терцно разлагање и паралелнимол;

Један блуз;

Један цез стандард - мелодија и пратња.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

III РАЗРЕД

Обрада бржих темпа у пратњи. Акордска обрада дурске и молске породице са цез прогресијама.

Почетак импровизације - увод. Покушати објашњење тако што би ученик изменио сваку, нпр, трећу ноту у оригиналној композицији а на основу свог музичког укуса, користећи при том своје теоријско знање.

Обрада блу тонова. Свирање блуза у неколико тоналитета. Рад на цез стандардима које треба свирати из различитих тоналитета - транспозиција. Транспоновати и свирати стандарде из дувачких тоналитета.

Упознавати различита темпа: балада, фаст (брзи темпо), медијум, цез валцер, афро кубан, боса нова.

Почетак рада на соло деоницама - користећи методу импровизације.

Радити литературу великих (Big Band) оркестара.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Акордске прогресије до ноне;

Блуз са прогресијама;

Један цез стандард - тема, импровизација;

Акордска пратња цез валцера или латина.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

IV РАЗРЕД

Блузеви и скале. Анализа атоналних и алтерованих сола и импровизације. Рад на патернима других музичких облика - латин, рок, панк, соул, фјужн...

Скокови са уских на широке акордске слокове и обрнуто. Посебан акценат дати на синхронизацију леве и десне руке. Бацити акценат на акордску пратњу.

Увод у блок импровизацију. Радити цез стандарде и различитим тоналитетима.

Свирати литературу великих цез оркестара. Импровизација. Анализа сола значајних цез пијаниста.

Наставити рад на цез стандардима.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Акордске прогресије до 13;

Блуз - тема, пратња, импровизација са прогресијама;

Један цез стандард - тема, импровизација, пратња;

Неки патерни за пратњу из другог музичког жанра.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

САКСОФОН, ТРУБА, ТРОМБОН

Циљеви

-Рекапитулација технике дусања.

-Поставка функционалне и флексибилне амбажуре. .

-Рад на тону - интонација, динамика - контрола, развој, нијансирање.

-Рад на контролисаној техници прстију и на фразирању

-Обезбеђивање репродуктивног и музичко-естетског развоја ученикове личности уз оспособљавање за професионално свирање инструмента и наставак школовања на високим школама за цез музику.

-Припрема за јавни наступ и такмичења

-Развијање инструменталних извођачких способности и савладавање најзначајнијих цез стандарда

-Развијање смисла за колективно музицирање у оквиру малих ансамбала и биг бенда

-Развијање музичког укуса и способност за диференцирање различитих праваца у цез музици

-Упознавање са свим дисциплинама које чине укупност музичке уметности и извођаштва цез музике

-Развијање индивидуалне креативности

-Оспособљавање ученика за солистичко и групно (оркестарско) свирање.

Задаци

-Оспособљеност за стицање нових сазнања

- Овладавање одговарајућом техником свирања и стицање одговарајуће вештине уметничког изражавања
- Стицање способности објективног слушања и критике.
- Усавршавање јединства музичког и техничког развоја ученика - кроз упознавање комплетне личности ученика, његових општих психофизичких особина, музичке и техничке спремности
- Овладавање техником свирања инструмента и фразирањем и њихова примена у задатом програму

САКСОФОН

I, II и III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 часа недељно, 99 часова годишње)

Захтеви

I РАЗРЕД

Утврђивање савладаног укупног распона: алт саксофон од дес до ас², сопран саксофон од ас до дес³, тенор саксофон од Ас до ес², кларинет од е до ге⁴. Артикулација, субтон, оф бит (off beat) фразирања. „Блу“ ноте (blue note) и начин примене.

СКАЛЕ

Дурске и молске скале у пуном распону. Секунде и терце. Дорски, фригијски, лидијски и миксолидијски модус. Модуси се свирају уз клавирску пратњу наставника. Начин употребе „евоид“ нота

Проширена блуз скала. Образац (Pattern).

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна скала и један модус у пуном распону;

Једна етида из школе Јозефа Виоле. За кларинетисте из одговарајућег уџбеника;

Пез стандард-ритам чејнцис форма А. А. Б. А (32 такта);

Блуз - форма 12 тактова (3x4), са импровизацијом, у звучном Бе и Еф дуру, уз пратњу клавира, контрабаса и удараљки са ученицима на пратећим инструментима.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

II РАЗРЕД

Артикулација, субтон, оф бит фразирање. „Блу“ ноте.

СКАЛЕ

Дурске и молске скале у пуном распону. Кварте и квинте. Лидијски, миксолидијски, еолски и локријски модус. Модуси се свирају уз клавирску пратњу наставника. Начин употребе „евоид“ нота.

Проширене блуз скала (са великом и малом секстом). Образац.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна скала и један модус у пуном распону;

Једна етида из школе Јозефа Виоле или неког другог уџбеника. За кларинетисте из одговарајућег уџбеника;

Пез стандард-ритам чејнцис форма А. А. Б. А (32 такта) у звучном Це и Ес дуру;

Балада;

Блуз са импровизацијом, уз пратњу клавира, контрабаса и удараљки у звучном Це и Ес дуру, са ученицима на пратећим инструментима.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

III РАЗРЕД

Артикулација и фразирање.

СКАЛЕ

Дурске и молске скале у пуном распону. Сексте и септима. Дорски, фригијски, лидијски, миксолидијски, еолски и локријски модус. Модуси се на часу свирају уз клавирску пратњу наставника.

Упознавање са литературом великог џез оркестра. Свирање једноставнијих штимова уз аудио снимак. Формирање и свирање у саксофонској секцији.

Образац

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна скала и један модус у пуном распону;

Пез стандард - избор: Mack The Knife, Lady Be Good, All

The Thinga You Are, Summertime, Stella by Starlight, All Of Me, Blue...

Балада са импровизацијом;

Блуз са импровизацијом, уз пратњу клавира, конртабаса и ударалки у звучном Ге и Де дуру, са ученицима на пратећим инструментима.

Арти Шо: Концерт за кларинет I став - уз пратњу клавира.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

IV РАЗРЕД

Артикулација и фразирање.

СКАЛЕ

Утврђивање познавања дурских и молских скала, као и модуса. Литература великог цез оркестра и свирање у њему.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна етида из одговарајућег уџбеника;

Балада, блуз и један стандард са импровизацијом уз пратњу малог ансамбла;

За кларинетисте: Концерт за кларинет Арти Шоа уз пратњу клавира - или одговарајуће дело

Блуз и два стандарда као солистичке деонице уз велики цез оркестар - исто важи и за кларинетисте.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

ТРУБА

I, II и III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 часа недељно, 99 часова годишње)

Захтеви

I РАЗРЕД

Утврђивање градива из основне музичке школе. Рад на читању и фразирању цез музичких композиција.

СКАЛЕ

Дурске, молске скале, модуси, трозвуци, доминантни септакорд .

Blues скале.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна скала;

Један стандард;

Блуз

Све уз пратњу ритам секције или клавира

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

II РАЗРЕД

СКАЛЕ

Скале - модуси, терце, кварте. Блуз скале.

Цез обрасци II - V – I7 каденце (прогресије)

ГРАДИВО

Цез стандарди

Композиције Чарли Паркера, Ритам чеинциз

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Један стандард ;

Блуз.

Све уз пратњу ритам секције или клавира

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

III РАЗРЕД

СКАЛЕ

Дурске и молске скале у проширеном (максималном) опсегу. Обрасци за цез.

Рад на фразирању у великом цез оркестру (биг бенду). Секцијске пробе са читањем аранжмана за велики оркестар (4 трубе).

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна скала;

Један образац кроз све тоналитете;

Rhythm changes- балада - блуз.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

IV РАЗРЕД

СКАЛЕ

Ц. Кокер: Patterns for Jazz (цез обрасци) II - V - I (молске каденце) Целостепена, полуумањена скала.

ГРАДИВО

Стандарди од свинга до модернијег цеза. Молски блуз - кроз све тоналитете

Rhythm changes- кроз све тоналитете.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна скала образац;

Транскрипција цез сола неког трубача;

Молски блуз;

Балада - властита композиција;

Rhythm changes (по могућству у бржем темпу).

ОБАВЕЗНО УЗ ПРАТЊУ РИТАМ СЕКЦИЈЕ

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

ТРОМБОН

I, II и III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 часа недељно, 99 часова годишње)

Захтеви

I РАЗРЕД

Утврђивање пређеног градива. Исправљање евентуалних грешака у начину производње тона.

Читање и фразирање лакших цез композиција. Рад на побољшању артикулације као најважније компоненте у цез музици.

СКАЛЕ

Дурске, молске, трозвуци, четворозвуци и скале типичне за цез.

Свирање интервала терце и кварте у скалама. Упознавање са предувавањем по позицијама.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна скала;

Један стандард (Rhythm changes) уз пратњу ритам секције.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

II РАЗРЕД

Разлагање акорада лакших композиција. Рад на побољшању артикулације као најважније компоненте у цезу. Вежбање етида ради побољшања издржљивости. Упознавање са различитим стиливима у цезу и њиховим разликама. Свирање импровизација велемајстора тромбона.

СКАЛЕ

Све дурске и молске скале са трозвучима; четворозвуци и септакорди касо и акорди у цезу.

Акорди на сваком тону у скали.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Разложени цез акорди;

Балада;

Блуз (12) - уз пратњу ритам секције.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

III РАЗРЕД

Читање и фразирање цез музичких композиција. Рад на побољшању артикулације као најважније компоненте у цезу.

Вежбање етида ради побољшања издржљивости. Импровизација, појам и употреба. Свирање штимова.

Секцијско вежбање (тромбона) big-band литературе.

СКАЛЕ

Све дурске и молске скале са трозвучима, септакордима као и акордима у цезу у максималном опсегу. Цез обрасци (Patterns for jazz). Модуси и разлагање.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Један цез образац у више тоналитета;

Балада;

Један стандард, са импровизацијом - уз пратњу ритам секције.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

IV РАЗРЕД

Читање и фразирање цез композиција. Рад на побољшању артикулације као најважније компоненте за свирање цеза.

Свирање тежих штимова big-band литературе. Секцијско вежбање (тромбона) big-band литературе.

Импровизација.

Вежбање познатих стандарда уз матрицу.

СКАЛЕ

Утврђивање знања за све дурске и молске скале са трозвучима и четворозвучима. Акорди у цезу у максималном опсегу.

Каденце, прогресије, разлагање. Цез обрасци (Patterns for Jazz).

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Један цез образац у више тоналитета;

Импровизација неког великана цеза;

Балада;

Један стандард, са импровизацијом - уз пратњу ритам секције.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ.

ЦЕЗ БУБЊЕВИ

I, II и III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 часа недељно, 99 часова годишње)

Циљеви

-Обезбеђивање репродуктивног и музичко-естетског развоја ученикове личности уз оспособљавање за професионално свирање инструмента и наставак школовања на високим школама за цез музику.

-Развијање инструменталних извођачких способности и савладавање најзначајнијих цез стандарда

-Развијање смисла за колективно музицирање у оквиру малих ансамбала и биг бенда

-Развијање музичког укуса и способност за диференцирање различитих праваца у цез музици

-Упознавање са свим дисциплинама које чине укупност музичке уметности и извођаштва цез музике

-Развијање индивидуалне креативности и оспособљавање ученика за солистичко и групно (оркестарско) свирање.

Задаци

-Овладавање одговарајућом техником свирања бубњева

-Стицање одговарајуће вештине уметничког изражавања.

-Стицање способности објективног слушања и критике.

-Усавршавање јединства музичког и техничког развоја ученика - кроз упознавање комплетне личности ученика, његових општих психофизичких особина, музичке и техничке спремности

-Овладавање техником свирања инструмента и фразирањем и њихова примена у задатом програму

Захтеви

I РАЗРЕД

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Етида за добош;

Етида за комплет бубњева различитог карактера;

Свирање у ансамблу.

II РАЗРЕД

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Етида за добош;

Етида за комплет бубњева различитог карактера;
Свирање у ансамблу.

III РАЗРЕД

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Етида за добош;
Етида за комплет бубњева различитог карактера;
Свирање у ансамблу.

IV РАЗРЕД

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Етида за добош;
Етида за комплет бубњева различитог карактера;
Свирање у ансамблу.

ЦЕЗ ПЕВАЊЕ

I, II и III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 часа недељно, 99 часова годишње)

Циљеви

- Овладавање певачким апаратом и механизмом који учествује у формирању тона
- Развијање опсега и покретљивости гласа кроз сложеније техничке вежбе
- Правилна употреба даха у динамичком нијансирању мелодије
- Упознавање са различитим стиливима цеза, интерпретацијом и фразирањем кроз програм предвиђен за четворогодишње школовање
- Позитивно доживљавање и вредновање наставе цез певања

Задаци

- Рад на савладавњу технике дисања, импостације гласа и фразирање и њихова примена у задатом програму
- Рад на техници дисања и правилном певачком ставу
- Рад на развијању опсега и покретљивости гласа кроз сложеније техничке вежбе

Захтеви

I РАЗРЕД

Рад усмерити ка уметничком изразу певања, уз обавезно присуство чисте интонације и беспрекорне дикције. Објаснити разлику интерпретације цез баладе и свинг композиција у ритмичко-мелодијском смислу, кроз задавање композиција које ће се изводити и у форми баладе и у свинг форми.

Упознавати ученике са латиноамеричком музиком (босанова). Омогућити ученицима приступ извођењима њихових аутентичних великих мајстора (Жоао Жилберто, Астрид Жилберто) како би ближе и јасније установили важност правилно интерпретативног ритма у босанови кроз текст и мелодију.

Техничке вежбе морају бити константно присутне, а оне се састоје из вокализа заснованих на разлагању цез хармонија, као и на вежбама заснованим на староцрквеним лествицама (модусима), хроматским скалама и блуз лествицама.

За „скет" певање, које се предвиђа у II разреду, потребно је у овој години поставити правилне основе, што подразумева правилно и интонативно беспрекорно коришћење техничких и артикулацијских вежби како у разложеним акордима, тако и у хроматским, староцрквеним и блуз лествицама.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- а) две композиције домаћих аутора;
- б) четири композиције страних аутора у форми баладе;
- в) четири композиције страних аутора у свинг форми;
- г) четири босанове;
- д) две композиције у блуз форми.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна композиција домаћег аутора;
Једна композиција у форми баладе - страни аутор;
Једна композиција у свинг форми - страни аутор;

Једна босанова.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ УЗ КЛАВИРСКУ ПРАТЊУ

II РАЗРЕД

Рад наставити на усавршавању цез фразирања, текстуалне и импровизацијске артикулације („скет" певање), као и примена вежби ритмичко-мелодијског варирања на задату тему или мотив уз обавезну присутност чисте интонације. Уз наведене, обавезне су и вежбе певања свих врста интервала, посебно умањених и прекомерних, у свим тоналитетима, као и вежбе певања септакорада. Наставник може задавати, по жељи и слободном избору, повезане вежбе септакорада у свим тоналитетима. Током вежби потребно је примењивати дурске и молске скале, као и модусе. Обавезни део наставе су вежбе савлађивања блуз форме.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА:

- a) две композиције домаћих аутора;
- b) 12 композиција страних аутора и то:
- c) три композиције у форми цез баладе;
- d) три композиције у свинг форми;
- e) три композиције у блуз форми;
- f) три композиције латино-америчког поднебља.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна композиција домаћег аутора;

Једна форма цез баладе - страни аутор;

Једна свинг форма - страни аутор;

Једна блуз форма - страни аутор;

Босанова - страни аутор.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ УЗ ИНСТРУМЕНТАЛНУ ПРАТЊУ

III РАЗРЕД

Уз обавезне техничке вежбе из претходних разреда развијати код ученика изражајност, у певању, динамици, као и обликовања високих тонова код којих је потребно направити разлику између фалсета и певања пуним гласом.

Појачано радити на „скет" певању.

Организовати и часове на којима ће бити присутни сви ученици на којима ће се упознати са радом осталих и чути мишљење о свом раду. На овом часу задати једну нумеру свим ученицима и објаснити приступ и извођење.

Новина је, на заједничким часовима, вишегласно певање. Вежбе за овакво певање се састоје из различитих хармонско-ритмичких вежби септакорада. Обратити пажњу на би-бап нумере.

ОБАВЕЗАН МИНИМУМ ПРОГРАМА

- a) две композиције домаћих аутора;
- b) 12 нумера страних аутора;
- c) три композиције у форми баладе;
- d) три композиције у свингу;
- e) три композиције у блуз форми;
- f) три босанове;
- g) две вишегласне нумере.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна композиција домаћег аутора;

Једна свинг композиција - по могућству са малим саставом;

Једна цез балада;

Једна блуз нумера;

Једна вишегласна нумера заједничка за све ученике класе.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ УЗ ИНСТРУМЕНТАЛНУ ПРАТЊУ

IV РАЗРЕД

Осамостаљивати ученика у извођачком раду и проширивати његов репертоар.

Радити баладе, свинг форме, дабл тајм - преко балада - у свингу, и обратно, у току једне нумере. Акцент стављати на изражајност у динамичком погледу и беспрекорној дикцији.

Примењивати заједнички рад ученика - размена искустава и мишљења и узајамна корекција.

Обавезно радити на вишегласним нумерама - ученици сами импровизују (аранжирају).
Користити сарадњу са осталим извођачима, односно са малим саставом и биг-бендом.
Упознати ученике са студијским радом.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- a) две композиције домаћих аутора;
- b) 16 нумера страних аутора;
- c) четири баладе;
- d) четири нумере у свинг форми;
- e) четири нумере латино-америчког поднебља;
- f) четири блуз композиције;
- g) две вишегласне нумере.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Једна композиција домаћег аутора;

Две свинг нумере - са малим саставом или биг-бендом;

Једна цез балада;

Једна блуз нумера;

Једна босанова;

Једна вишегласна нумера коју је изаранжирао сам ученик.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ СЕ ИЗВОДИ НАПАМЕТ УЗ ИНСТРУМЕНТАЛНУ ПРАТЊУ

СОЛФЕЂО ЗА ТЕОРЕТСКИ ОДСЕК

I, II, III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 час недељно, 99 часова годишње)

Циљеви и задаци: Разумевање садржаја музике и оспособљавање за опажање, извођење и тумачење музике. Континуирани развој музикалности и музичке писмености. Корелација и интеракција садржаја рада на настави солфеђа са садржајима на настави хора и свим другим видовима теоретске наставе. Развој музикалности и музичке писмености и поставке основа за даљи рад на изучавању теоријских дисциплина у настави музике, хармоније, анализе музичког облика, контрапункта, аранжирања, компоновања. Рад на способности разумевања музичког садржаја, као и на интерпретацији, памћењу и записивању музичког текста. Рад на праћењу латентне хармоније у инструктивним примерима и примерима из уметничке инструменталне и вокалне литературе.

Развијање функционалног начина мишљења, музичке меморије и апсолутног праћења нотног записа, затим развијање способности записивања музичког текста и тока са свим елементима за правилно извођење. Рад на корелацији и интеракцији са садржајем рада теоретске наставе. Рад на развоју апсолутног слуха.

Настава солфеђа треба да обезбеди развој музичког слуха и музичке писмености синхронизацијом процеса опажања и репродукције. Самим тим, методологија и садржаји програма усмеравају се ка замишљању нотне слике на основу слушног музичког садржаја и, супротно, замишљање звука (гласом и на свом инструменту) на основу увида у нотни текст. Једино тако инструменталисти могу чути у себи оно што треба да одсвирају, а теоретичари да буду припремљени за савлађивање свих теоријских дисциплина.

Организација часа солфеђа умногоме доприноси успешној реализацији програма.

Предлаже се устаљени рад на опажању и интонирању (на почетку часа), певање са листа и диктат (мелодијски и ритмички, а са комбиновањем истих - једног часа дужи рад на ритму, следећег на мелодици) и ритмичко читање (у комбинацији са равномерним читањем).

Захтеви

I разред:

Децембар – смотра

Једногласни мелодијски диктат до два предзнака са скретницама и пролазницама.

Мелодијска етида до два предзнака са скретницама, пролазницама и мутацијом.

Јун – испит, према захтевима плана и програма.

II разред:

Децембар - смотре

Једногласни мелодијски диктат до два предзнака са стабилним алтерацијама.

Двогласни мелодијски диктат – дијатоника.

Мелодијска етида до четири предзнака са стабилним алтерацијама.

Јун – испит, према захтевима Плана и програма.

III разред:

Децембар – смотре

Једногласни мелодијски диктат са фригијским квинтакордом и наполитанским сектакордом и модулацијом у тоналитете другог квинтног сродства (до четири предзнака).

Мелодијска етида са стабилним и лабилним алтерацијама у тоналитетима другог квинтног сродства.

Јун – испит према захтевима Плана и програма.

IV разред

Децембар – смотре

Једногласни и двогласни диктат према захтевима за пријемни испит на Музичкој академији.

Јун – матурски испит, према захтевима Плана и програма.

Циљ одржавања смотри је ослобађање ученика од треме (пред испитном комисијом), контрола праћења и усвајања програма рада, успешно записивање мелодијског текста, чисто интонирање мелодијских етида, усвајање ритмичких фигура и решавање ритмичких проблема, овладавање елементима теорије музике, а све у вези успостављања корелације са предметима теоретске и инструменталне наставе.

КЛАВИР ЗА ТЕОРЕТСКИ ОДСЕК

I, II, III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 час недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци: Рад на развоју и унапређивању извођачке технике радом на техничким вежбама и композицијама са различитим техничким, артикулационим и агогичким захтевима. Унапређивање способности разумевања и извођења полифоније, уз развој активности унутрашњег и спољашњег слуха, у зависности од ученикових индивидуалних способности. Радити на развоју разумевања и интерпретације музичке фразе и целине музичког дела, на изградњи и профилирању критеријума у области музичке естетике, као и на постизању корелације између музичке теорије и извођачке праксе. Оспособљавање ученика за даље школовање.

Захтеви

I разред:

- у току школске године две смотре (у децембру и у мају месецу).

II разред:

- смотра на крају првог полугодишта (у децембру)

- годишњи испит (у јуну месецу) према захтевима плана и програма.

III разред:

- у току школске године две смотре (у децембру и мају месеца).

IV разред:

- смотра на крају првог полугодишта (у децембру)

- завршни испит (у мају месецу) према захтевима плана и програма.

СВИРАЊЕ ХОРСКИХ ПАРТИТУРА

II, III РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

Циљеви и задаци: Оспособљавање ученика да правилно схвате и визуелно усвоје партитуру, као и да је успешно одсвирају. Развој извођачке технике и развој способности ученика за повезивање овог предмета са предметом дириговање. Рад на стицању знања о постојећој хорској литератури. Решавајући техничке проблеме свирања хорских партитура на клавиру, ученике уводити у свеобухватну анализу партитуре, припремајући их за наставу дириговања. Слушањем и анализирањем (уз партитуру) интерпретације познатих диригената и хорова, ученике упознати са хорском литературом.

Захтеви

Овај предмет обухвата свирање хорских партитура из литературе домаћих и страних аутора различитих стилова и периода и то:

- двогласни и трогласни дечји и женски хорови у једном и два нотна система;
- четворогласни женски и мушки хорови у два нотна система;
- трогласни дечји и женски хорови у два нотна система;
- трогласни дечји и женско хорови у три нотна система;
- четворогласни хорови са три нотна система;
- четворогласни _____ женски, мушки и мешовити хорови са четири нотна система.

Способнији ученици партитуру треба да одсвирају на часу с листа.

Обавезни мимимум програма: 15 композиција у II и 10 у III разреду.

ДИРИГОВАЊЕ

III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци: Развој способности ученика за рад са камерним ансамблима, хоровима, оркестрима. Развој способности ученика за повезивање овог предмета са осталим предметима на теоретском одсеку. Рад на развијању способности ученика за рад са камерним ансамблима, хоровима, оркестрима. Упознавање са основним законитостима дириговања и са историјским развојем технике дириговања. Упознавање са улогом и значајем диригента као вође и правилима која владају у ансамблу. Савладавање различитих стилова дириговања у хору и оркестру – њихове сличности и разлике.

Циљ је савладавањем диригентске технике упознавати хорску и оркестарску литературу. Обрађујући различите и многобројне техничке проблеме упознавати се са елементима интерпретације као што су форма, слог, темпо, динамика, фразирање, ритам, агогика и др. Неговати и развијати праксу да ученици у раду са ансамблима (групом певача, гудачким квартетом и другим саставима) реализују стечене вештине и знање из дириговања у непосредном раду са „живим“ звуком.

Савладавање технике дириговања у почетној фази рада представља најважнији сегмент.

Почиње се од диригентског става, односно почетне позиције. Вежба се у оном ставу у коме се у стварности и наступа. Правилно савладани почетни став представља главни предуслов за даље успешно савлађивање сложенијих задатака. Овоме се мора посветити пуна пажња јер су касније измене већ усвојеног погрешног става мукотрпне и споре. Ученик мора да успостави пуну контролу над сваким делом свога тела и треба да ради вежбе за еластичност тела. Ученици посматрају став професора и упоређују га са својим колегама и са собом.

Захтеви

Испитни програм треће године:

Рад са хором једног краћег хорског дела;

Извођење дириговањем једне хорске композиције.

Испитни програм четврте године:

Рад са оркестром - краће дело;

Извођење дириговањем једне оркестарске композиције.

За испит се може користити и дечји оркестар или оркестар школе.

АУДИО-ВИЗУЕЛНА ТЕХНИКА

IV РАЗРЕД (1 час недељно, 33 часа годишње + блок 32 часа)

Циљеви и задаци: Оспособљавање ученика да овладају следећим вештинама и процесима у оквиру подручја: основним техникама снимања звука, основним микрофонским техникама, аналогним режијским столом, употребом мерних инструмената, снимањем и репродукцијом на двоканалном аналогном магнетофону, снимањем и репродукцијом на вишеканалном аналогном магнетофону, основама дигиталног аудио фајла, снимањем и репродукцијом на DAT-у (Digital Audio Tape).

Блока настава подразумева:

1. Рад са камером и микрофоном. Негу видеоуређаја. Стартовање видео траке.
2. Функције на командној плочи видеомиксера, прикључци – демонстрација рада.

Захтеви

Обавезно је годишње урадити два једночасовна школска писмена задатка.

УВОД У КОМПОНОВАЊЕ

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци: Уочавање улоге мелодије и хармоније у музици, основних елемената хармоније. Развој на препознавању и анализи различитих хармонских стилова, како класичне музике, тако и осталих музичких праваца. Рад на развоју улоге мелодије и хармоније у музици, рад на развоју основних елемената хармоније, рад на савладавању слободнијих акордских веза и на модернизацији дате мелодике и преради мотива. Рад на препознавању и анализи различитих хармонских стилова, класичне музике, тако и осталих музичких праваца. Развијајући код ученика способност музичке импровизације и способност озвучавања звучних слика стечених из досадашњег музичког искуства, подстицати музичку инвентивност ученика ослањајући се на претходна знања из хармоније и контрапункта, упознавајући их, притом, са средствима и могућностима музичког изражавања. Извођењем написаних композиција стимулирати ученике да наставе да се баве креативним процесом и даље развијају креативно мишљење.

Захтеви

У току школске године сваки ученик треба да оствари најмање три самостална рада из овог предмета. Међутим, пошто у овом случају успешност савладавања таквих задатака у великој мери зависи од стваралачког дара и маште појединца, код оних ученика који те способности поседују у мањој или недовољној мери захтев за сасвим самосталним стваралаштвом, може се донекле умањити тако што би извесни елементи композиције били дати, или чак и комплетан музички текст, који онда треба само аранжирати, или мање-више прерадити за одређен инструмент, односно ансамбл.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ОПШТЕОБРАЗОВНЕ НАСТАВЕ

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

I, II, III РАЗРЕД (3 часа недељно, 105 часова годишње)

IV РАЗРЕД (3 часа недељно, 96 часова годишње)

Циљеви и задаци: Проширивање и продубљивање знања о српском језику; унапређивање језичке и функционалне писмености; проширивање и продубљивање знања о српској и светској књижевности, развијање љубави према књижи и читању, оспособљавање за интерпретацију уметничких текстова; упознавање репрезентативних дела српске и опште књижевности, књижевних жанрова, књижевноисторијских појава и процеса у књижевности; проширивање и продубљивање књижевних знања и читалачких вештина; образовање и васпитање ученика као слободне, креативне и културне личности, критичког ума и оплемењеног језика и укуса.

1) Настава језика ученицима омогућује да:

овладају знањима о српском књижевном језику;

стекну вештине и способности његовог коришћења у општењу са другима, у писменом и усменом изражавању, приликом учења, образовања и интелектуалног развоја;

поштују матерњи језик, негују српски језик, традицију и културу српског народа, националних мањина, етничких заједница и других народа;

унапређују културу језичког општења, у складу са поштовањем расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, са развијањем толеранције и уважавања различитости и са поштовањем и уважавањем других језика и других култура.

2) Настава књижевности има за циљ да ученици:

упознају репрезентативна дела српске књижевне баштине и дела опште књижевности, њихове ауторе, поетске и естетске вредности;

негују и развијају читалачке компетенције и интерпретацијске вештине посредством којих ће се упознавати са репрезентативним књижевним делима из историје српске и опште књижевности, читати их и тумачити у доживљајној и истраживачкој улози;

развијају литерарне афинитете и постану читаоци рафинираног естетског укуса који ће умети да на истраживачки, стваралачки и активан начин читају књижевна дела свих жанрова, вреднују их, говоре о њима и поводом њих;

усвоје хуманистичке ставове, уверења и систем вредности;

оспособе се за поуздано морално просуђивање, одређивање за добро и осуду насилништва и нечовештва, одбацивање свих видова агресивног и асоцијалног понашања и за развијање самосвести и личне одговорности;

подстичу на саосећање са ближњима и одговорност према другом;

развију врлине разборитости, равнотеже и мудрости.

Циљ и задаци чине целину и остварују се током четири године - систематски и континуирано - у свим предвиђеним програмско-тематским подручјима и видовима рада.

Захтеви

Једна од елементарних ставки приликом оцењивања и вредновања знања ученика је активност на часу - дијалог са осталим ученицима и наставником, давање конструктивних предлога, интелектуална размена мишљења кроз дискусију, улагање труда кроз додатно усавршавање и изучавање препоручене литературе, истраживачки приступ у настави и слично. Приликом оцењивања вреднују се како усмени одговори ученика на задата питања или у току дискусије, тако и писмени или контролни задаци.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

I, II, III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 час недељно, 64 часа годишње)

Циљеви и задаци: Овладавање комуникативним вештинама, развијање способности и метода учења страног језика, стицање позитивног односа према другим језицима и културама и навикавање на отвореност у комуникацији.

Задаци наставе енглеског језика су:

да ученици буду оспособљени да се у школској и ваншколској свакодневици писмено и усмено изражавају,

да енглески језик користе и после завршетка образовања,

да до краја 4. разреда гимназије ученици савладају језик до нивоа Б1.

У првој години учења језика посебна пажња се поклања обнављању и проширивању знања граматике из основне школе, проширењу вокабулара ученика, употреби језика у типичним свакодневним ситуацијама, слушању са разумевањем и кратке дискусије око читаног текста.

Грамаћичке јединице које се обрађују су: Present and past tenses, questions, articles, verb patterns, future forms, comparatives and superlatives, present perfect, modal verbs.

У другој години учења ученици су способни да у писменом и усменом облику изложе своје мишљење на задату тему а истовремено и прошире свој вокабулар уз језичке вежбе и

разноврсне текстове. Граматичке јединице које се обрађују су: Time clauses, verb patterns, passives, second conditional, present perfect continuous, past perfect, modal verbs1 (obligation and permission), present and past tenses.

У трећој години више пажње се поклања конверзацији, читању и разумевању тежих текстова, писању кратких састава, употреби музичке терминологије на енглеском језику и проширењу знања из граматике. Граматичке јединице које се обрађују су: Future forms, verb patterns, present perfect-active and passive, conditionals, modal verbs 2 (probability), present perfect continuous, indirect questions, question tags, reported speech, the tense system.

У четвртој години ученици су стекли довољно високи ниво знања енглеског језика да слободно учествују у разговору и излажу своја мишљења, пишу саставе, комуницирају на енглеском језику и у ваншколским околностима. Граматичке јединице које се обрађују су: Narrative tenses, questions and negatives, future forms, expressions of quantity, modals and related verbs1, relative clauses, expressing habit-used to do/doing, modal auxiliary verbs2, articlesdeterminers. Тематика коришћених текстова је из живота младих: забава, спорт, музика и уметност, школовање; породица и друштво, средства јавног информисања, прославе, празници и обичаји других народа итд.

Захтеви

У складу са наставним планом и програмом, ученици раде по један писмени задатак, један тест и један диктат у сваком полугдишту.

Наставни професор ће приликом оцењивања вредновати писмене и усмене одговоре, као и активност коју ученици испољавју на часу, израду домаћих задатака и спремност за сарадњу.

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Шк. 2018/19. год.

II, III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 64 часа годишње)

Шк. 2019/20. год.

III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 64 часа годишње)

Шк. 2020/21. год.

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 64 часа годишње)

Циљеви и задаци:

СТИЦАЊЕ, проширивање и продубљивање знања и умећа у свим језичким активностима, упознавање културног наслеђа створеног на француском језику и оспособљавање за даље образовање и самообразовање.

Задаци наставе француског језика су да ученици:

- усвоје говорни језик
- негују правилан изговор и интонацију
- разумеју говор (непосредно и путем медија) и спонтано се изражавају у оквиру тема из свакодневног живота
- обладају техником информативног читања, разумеју сложеније језичке структуре
- даље савлађују основе ортографије
- развијају разумевање писаног текста, писање резимеа, налаза, извештаја и особљавају се за њихову усмену интерпретацију

- шире своју општи кутлтуру, развијају међукултуралну сарадњу и толерацију и своје интелектуалне способности

Структура програма:

- општа тематика: из живота младих, породица и друштва, из јавног живота и културе и науке народа чији се језик учи
- стручна тематика

Школски писмени задаци: по један писмени задатак у сваком полугодишту.

Комуникативне функције: обнављање, утврђивање и проширивање оних комуникативних јединица са којима се ученик упознаје у основној школи, ословљавање познате и непознате особе, исказивање допадања и недопадања, слагање и неслагање са мишљењем саговорника, тражење и давање дозволе, честитање и исказивање лепих жеља, позивање у госте, прихватање и неприхватање позива, обавештење и упозорење, предлагање да се нешто уради, одобравање и неодобравање нечијих поступака, приговори, жалбе, изражавање изненађења, уверености, претпоставке или сумње, давање савета, исказивање симпатија, саучешћа, изражавање физичких тегоба, расположења.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Шк. 2018/19. год.

II, III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 64 часа годишње)

Шк. 2019/20. год.

III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 64 часа годишње)

Шк. 2020/21. год.

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 64 часа годишње)

Циљеви и задаци:

СТИЦАЊЕ, проширивање и продубљивање знања и умећа у свим језичким активностима, упознавање културног наслеђа створеног на немачком језику и оспособљавање за даље образовање и самообразовање.

Задаци наставе немачког језика су да ученици:

- усвоје говорни језик
- негују правилан изговор и интонацију
- разумеју говор (непосредно и путем медија) и спонтано се изражавају у оквиру тема из свакодневног живота
- обладају техником информативног читања, разумеју сложеније језичке структуре
- даље савлађују основе ортографије
- развијају разумевање писаног текста, писање резимеа, налаза, извештаја и особљавају се за њихову усмену интерпретацију
- шире своју општи кутлтуру, развијају међукултуралну сарадњу и толеранцију и своје интелектуалне способности

Структура програма:

- општа тематика: из живота младих, породица и друштва, из јавног живота и културе и науке народа чији се језик учи
- стручна тематика

Школски писмени задаци: по један писмени задатак у сваком полугодишту.

Комуникативне функције: обнављање, утврђивање и проширивање оних комуникативних јединица са којима се ученик упознаје у основној школи, ословљавање познате и непознате особе, исказивање допадања и недопадања, слагање и неслагање са мишљењем саговорника, тражење и давање дозволе, честитање и исказивање лепих жеља, позивање у госте, прихватање и неприхватање позива, обавештење и упозорење, предлагање да се нешто уради, одобравање и неодобравање нечијих поступака, приговори, жалбе, изражавање изненађења, уверености, претпоставке или сумње, давање савета, исказивање симпатија, саучешћа, изражавање физичких тегоба, расположења.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

I, II, III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 час недељно, 64 часа годишње)

Циљеви и задаци: Ближе упознавање ученика са граматиком језика и унапређење лингвистичких и дидактичких способности као и освежавање политичко-културних сазнања о Италији. У прве две године учења савладава се основни ниво познавања језика („Livello elementare A1-A“), а у трећој и четвртој прелази се на средњи ниво („Livello intermedio B1-B2“). Наставне јединице су подељене тако да ученицима олакшају учење језика и да их кроз разне мултимедијалне вежбе још више мотивишу. Заступљени облици рада су: фронтални, индивидуални и групни рад. Објашњења морају бити јасно изречена на италијанском језику и разумљива, а важно је остварити и добру педагошку интеракцију између наставника и ученика. Треба истаћи да поред језика ученици упознају културу Италије, обичаје људи и знаменитости италијанских градова.

У првој години учења језика посебна пажња се поклања мотивацији зато што је за већину то и први сусрет са италијанским језиком. На другом месту је правилан изговор и интонација, проналажење и разумевање нових граматичких форми, а на тај начин ученик почиње да схвата све нове елементе страног језика. Граматичке јединице које се обрађују су: одређени и неодређени члан, једнина и множина именица, индикатив презенте, сложени перфекат, футур I, предлози, бројеви.

У другој години учења ученици су већ у могућности да у потпуности схватају текст, дају одговоре на задата питања, коментаришу и износе свој суд о прочитаном тексту. На овом нивоу, аудио вежбања нарочито помажу ученицима да разумеју матерњи изговор италијанског језика. Граматичке јединице које се обрађују су: присвојни придеви, имперфекат, директне и индиректне заменице у простим и сложеним временима, повратни глаголи у простим и сложеним временима, императив, кондиционал, конјунктив.

У трећој години савладавању градива доприносе различите вежбе које имају за циљ да освеже вокабулар ученика и да поред граматички исправних реченица користе изразе који су заступљени у свакодневном говору. Граматичке јединице које се обрађују су: спајање директних и индиректних заменица, релативне заменице, конструкције са глаголом „stare“, компарација придева, просто прошло време, инфинитив, партицип, пасив.

Четврта година учења језика заокружује све оно што су ученици усвојили и подстиче их да сами осмисле дијалог и текстове на задату тему. Граматичке јединице које се обрађују су: слагање времена у конјунктиву, хипотетички период, употреба речца „сi“ и „по“, директни и индиректни говор, пасив, герунд.

Захтеви

У складу са наставним планом и програмом, ученици раде по један писмени задатак, један тест и један диктат у сваком полугодишту.

Наставни професор ће приликом оцењивања вредновати писмене и усмене одговоре, као и активност коју ученици испољавају на часу, израда домаћих задатака и спремност за сарадњу.

РАЧУНАРСТВО И ИНФОРМАТИКА

I, II, III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 час недељно, 64 часа годишње)

Циљеви и задаци: Циљ наставног предмета рачунарство и информатика је стицање знања, овладавање вештинама и формирање вредносних ставова који доприносе развоју информатичке писмености неопходне за живот у савременом друштву, даље стручно усавршавање и практичну примену у процесу рада; као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе рачунаре на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље.

Задаци наставе рачунарство и информатика су да ученици: развију свест о неопходности коришћења рачунара у свакодневном животу и раду и значају информатике за функционисање и развој друштва; примене стечена знања и вештине у стицању конкретног образовања за будуће занимање; јачају способност за прецизно и концизно дефинисање проблема; упознају се са алгоритамским начином решавања проблема и основним алгоритмима; стекну знања потребна за подешавање параметара оперативног система на нивоу корисничког интерфејса, коришћење могућности оперативних система и система датотека конкретног оперативног система; овладају коришћењем програма за обраду текста и табеларних података и креирање докумената у коме су интегрисани текст, слика и табела; упознају начине израде презентација и оспособе се за израду једноставнијих презентација; разумеју принципе функционисања интернета, локалних мрежа и оспособе се за коришћење мрежних ресурса, интернет сервиса и система за електронско учење; унапреде способности за брзо, ефикасно и рационално проналажење информација коришћењем рачунара, као и њихово критичко анализирање и преношење; развију прецизност, рационалност и креативност у раду са рачунаром; на адекватан начин користе предности рачунара и друштвених мрежа у удруживању са другима и покретању акција чији је циљ ширење корисних информација или пружање помоћи и подршке онима којима је то потребно; изграде правилне ставове према коришћењу рачунара, без злоупотребе и претеривања које угрожава њихов физичко и ментално здравље; упознају савремена ергономска решења која олакшавају употребу рачунара и изграде спремност за праћење нових решења у области информатичке технологије; развијају способности да стечена знања примењују за решавање проблема и нових ситуација у процесу рада и свакодневном животу.

Прва година: Основе рачунарске технике, Основе рада у оперативном систему са графичким интерфејсом, Текст-процесор, Слајд-презентације, Рад са табелама, Интернет и електронска комуникација.

Друга година: Обрада текста на рачунару, Алгоритми, Основе програмирања, Типови података, Структуре података, Графика и звук.

Трећа година: Програми за рад у музици, Програми за цртање, Мултимедијске апликације.

Четврта година: Експерименти са звуком, Рачунарске комуникације.

Захтеви

Наставни професор ће приликом оцењивања вредновати писмене и усмене одговоре на постављена питања, као и активност коју ученици испољавају на часу, пре свега спремност на сарадњу и интелектуалну размену у дискусији са другима, кућну припрему за најављену тему часа, допринос властитом усавршавању кроз додатно читање препоручене литературе, лично истраживање и прикупљање релевантног материјала, самостално или тимски, припрема и презентовање пројектних задатака. Вредновање ученичког постигнућа укључује (поред степена усвојеног знања и поменутих активности ученика) и писање радова/есеја и тестова у циљу систематизације градива, јер је то добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације.

ИСТОРИЈА СА ИСТОРИЈОМ КУЛТУРЕ И ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

I, II (2 часа недељно, 70 часова годишње)

III РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

Циљеви и задаци: Стицање хуманистичког образовања и развијање историјске свести, разумевање историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса и улоге историјских личности, развијање индивидуалног и националног идентитета; развијање вештина и формирање ставова неопходних за разумевање савременог света; развијање функционалних вештина и компетенција неопходних за живот у савременом друштву (истраживачких вештина, критичког и креативног мишљења, способност изражавања и образлагања сопствених ставова, разумевања мултикултуралности, развијање толеранције и културе аргументованог дијалога); оспособљавање за ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија; развијање свести о потреби сталног усавршавања и свести о важности неговања културно-историјске баштине.

Задаци наставе историје су да ученици стекну и прошире знања о националној и општој историји; да разумеју узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса као и улогу истакнутих личности у развоју друштва; да поседују свест о повезаности појава из прошлости са појавама из садашњости; да разумеју да национална историја представља саставни део регионалне, европске и глобалне историје; да буду оспособљени за проналажење прикупљање и коришћење информација датих у различитим симболичким модалитетима; развију истраживачки дух и критички однос према прошлости самосталном анализом различитих историјских извора и литературе; да буду оспособљени да препознају различита тумачења истих историјских догађаја; да буду оспособљени за примену стечених знања и практичних вештина у свакодневном животу; развијају одговорност, систематичност, прецизност и позитиван став према учењу; да повезују стечена знања из историје са садржајима сродних предмета.

I разред:

Увод (историја као наука и наставни предмет, историјски извори, рачунање времена, периодизација), Праисторија, Стари век, Средњи век, Нови век.

II разред:

Свет у другој половини 19-тог и почетком 20-тог века. Србија, Црна Гора и њихови суседи у другој половини 19-тог и почетком 20-тог века. Балкански ратови. Први светски рат и револуције у Русији и Европи.

III разред:

Свет између два светска рата. Други светски рат. Свет и Југославија после Другог светског рата.

Захтеви

Наставни професор ће приликом оцењивања вредновати писмене и усмене одговоре на постављена питања, као и активност коју ученици испољавају на часу, пре свега спремност на сарадњу и интелектуалну размену у дискусији са другима. Програм ће бити остварен коришћењем различитих метода рада као што су нпр. пројекти појединаца и тимова на одрђену тему у оквиру којих ученици треба да покажу и примене стечена знања и вештине.

ФИЗИКА

I РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци: Циљ наставе физике јесте стицање елементарне функционалне писмености (природно-научне и техничке) и знања о основним физичким појавама, оспособљавање ученика за примену знања у струци и свакодневном животу, стицање радних навика, одговорности и способности за самосталан рад и за тимски рад, формирање основе за даље образовање.

Задаци наставе физике су да ученици: развијају природно-научну и техничку писменост; стичу знања о основним физичким појавама значајним за струку и разумеју основне физичке законе; развијају свест о значају експеримента у сазнавању, разумевању и проверавању физичких закона; стекну способност за уочавање, формулисање, и решавање једноставнијих проблема; развијају логичко и апстрактно мишљење и критички став у мишљењу; схвате значај физике за технику и природне науке; развијају способности и вештине за примену знања из физике у струци; стичу знања о природним ресурсима, њиховој ограничениости и одрживом коришћењу; развијају правилан однос према заштити, обнови и унапређењу животне средине; развијају радне навике, одговорност, систематичност, прецизност и позитиван став према учењу.

Захтеви

Наставни професор ће приликом оцењивања вредновати писмене и усмене одговоре на постављена питања, као и активност коју ученици испољавају на часу, пре свега спремност на сарадњу и интелектуалну размену у дискусији са другима, кућну припрему за најављну тему часа, допринос властитом усавршавању кроз додатно читање препоручене литературе, лично истраживање и прикупљање релевантног материјала, самосталну или тимску припрему и презентовање пројектних задатака. Вредновање ученичког постигнућа укључује (поред степена усвојеног знања и поменутих активности ученика) и писање радова/есеја и тестова у циљу систематизације градива, јер је то добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације.

БИОЛОГИЈА

I РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци: Циљ наставе биологије је да ученици развију биолошку, општу, научну и језичку писменост, да развију способности, вештине и ставове корисне у свакодневном животу и раду, да развију мотивацију за учење и интересовање за биологију као науку уз примену концепта одрживог развоја, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину.

Настава биологије има задатак да ученици усвоје наставне садржаје биологије са научног аспекта као основ за професионални развој и наставак школовања; разумеју опште законитости које владају у природи и прихвате их као основ за формирање сопствених и општих норми понашања према средини у којој живе; развију способности посматрања, уочавања, упоређивања и анализирања; развију способност логичког, критичког мишљења, закључивања и решавања проблема; развију научну писменост, способност за писану и вербалну комуникацију на матерњем језику у биологији као науци; развију функционална знања из биологије; развију способност проналажења, прикупљања и анализе биолошких материјала и података; разумеју значај биолошке (органске) производње; развију способност за рад у тиму, самовредновање, самостално презентовање резултата рада и вршњачко учење; прихвате да су очување природе и заштита животне средине, поштовање и чување националне и светске културне баштине, одговорно коришћење природних ресурса и заштита животиња њихови приоритетни задаци; развију свест о важности здравља и практикују здраве стилове живота; развију толерантно, хумано понашање без обзира на националне, религијске, полне и друге разлике међу људима; формирају радне навике и одговоран однос према раду, оспособе се за самостално и целоживотно учење.

Остваривање садржаја програма наставног предмета биологије одвијаће се коришћењем различитих облика рада и наставних метода, које ангажују ученике, повећавају њихову заинтересованост и одржавају максималну концентрацију, што често изискује комбинацију више различитих метода и облика рада током наставе. Реализација програма одвијаће се у складу са принципима активне, проблемске и истраживачке наставе. Уз примену фронталног облика неопходно је применити и друге наставне облике рада као што су: рад у пару – кооперативни рад, рад у групи, дебата и дискусија. Реализација програмског садржаја одвијаће се применом различитих метода, од усменог излагања, рада на тексту,

преко метода илустрације, демонстрације, и практичних радова.

Захтеви

Приликом оцењивања ученичког постигнућа вредноваће се писмени и усмени одговори на постављена питања, активност ученика на часу, кућне припреме за најављене теме које ће се обрадити путем дискусије и дебате, издрада семинарских и тимских истраживачких радова као и способност повезивања (систематизације) и примена усвојених знања.

СОЦИОЛОГИЈА

II РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци: Циљ предмета социологија јесте да ученици овладају основним социолошким појмовима, како би боље разумели савремено друштво и успешније остварили своју улогу и место у њему; да ученици стекну применљива и функционална знања о друштвеним појавама, структури, развоју и противуречностима савременог друштва, како би развили кључне компетенције потребне за живот и партиципацију у демократски уређеном мултикултуралном друштву.

Задаци наставе социологије су да ученици:

- овладају основним знањима о најважнијим друштвеним појавама, те о повезаности појединца и друштва;
- унапреде способности заузимања критичког и ангажованог става према друштву и друштвеним институцијама;
- развију способности за улогу одговорног грађанина, за живот и партиципацију у демократски уређеном и хуманом друштву;
- усвоје вредности и формирају аутономни вредносни систем у складу са основним (универзалним) вредностима правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;
- развију лични и национални идентитет у духу мултикултурализма, поштовања и очувања националне и светске културне баштине;
- унапреде и прошире општу културу;
- јачају осетљивост у односу на постојање друштвених неједнакости (економских, образовних, родних, класних, етничких, глобалних...);
- развију спремност за успостављање активног односа према решавању друштвених проблема;
- унапреде способност да самостално проналазе релевантне информације и да успоставе критички однос према њима;
- унапреде способност свих облика комуникације, дијалога и исказивања аргументованог става;
- унапреде способност квалитетне и ефикасне сарадње са другима (групног рада, тимског рада).

Реализација програма треба да се одвија у складу са принципима активне, проблемске и истраживачке наставе, уз усаглашавање садржаја са одговарајућим методичким активностима. Уз традиционални, фронтални облик, примењују се и други различити облици радионичарског рада (симултана индивидуална активност, рад у паровима или малим групама, групна дискусија, дебата...).

Захтеви

Приликом оцењивања ученичког постигнућа вредноваће се писмени и усмени одговори на постављена питања, активност ученика на часу, кућне припреме за најављене теме које ће се обрадити путем дискусије и дебате, издрада семинарских и тимских истраживачких радова као и способност повезивања (систематизације) и примена усвојених знања.

ПСИХОЛОГИЈА

III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци: Општи циљеви наставе психологије су да ученици стекну основна знања и разумеју садржаје из следећих области:

- Предмет, циљ и методе истраживања у психологији;
- Органске основе и развој психичког живота;
- Основне психичке процесе и њихову улогу;
- Карактеристике и структуру личности;
- Психичко здравље и поремећаје психичког здравља;
- Личност и друштво (комуникација, социјални ставови, предрасуде и стереотипи).
- Психологија за музичаре: процес креативног и стваралачког мишљења, развојно психолошке основе музике, музичка интелигенција, емоције - страх од јавног наступа и технике превазилажења треме и сл.

Посебни циљеви наставе психологије се остварују кроз могућност ученика да:

- Самостално прикупља и обрађује знања и информације у психологији;
- Самостално анализира и интерпретира знања из психологије;
- Уочава и решава проблеме у животним ситуацијама;
- Поседује критичко и стваралачко мишљење;
- Поседује вештине тимског рада и сарадње;
- Морално расуђује и вреднује; изграђује сопствене ставове и здрав систем вредности.

У реализацији наставног програма акценат треба ставити на процес учења, тј. обезбедити да ученици предвиђене садржаје усвајају активно: самосталним прикупљањем и анализирањем знања и информација; систематизацијом и презентацијом садржаја; радом у пару и у групи; кроз дискусију и међусобну размену мишљења; радовима кроз пројекте; применом усвојених знања у пракси. Предмет психологија и природа садржаја овог предмета омогућава коришћење различитих облика рада и наставних метода. Поред традиционалних основних метода у настави, ученици имају прилику да присуствују и ваннаставним активностима које су тематски везане за области које се обрађују и на тај начин поткрепе своја теоријска знања корисним примерима из праксе. Тиме се повећава мотивација ученика за учење и заинтересованост за наставу, усвајање и имплементирање градива. Наставом која би се искључиво заснивала на предавању наставника није могуће остварити циљеве овог предмета.

Успешна реализација програма подразумева:

- стручно-предметну оспособљеност наставника (добро познавање садржаја програма и предмета учења),
- методичко-дидактичку оспособљеност наставника (добро познавање савремених метода учења и облика рада са ученицима)
- ефикасну комуникацију са ученицима,
- мотивисаност за рад са младима у школи и ван школе,
- опремљеност учионице у складу са захтевима савремених метода и облика рада (могућност рада у групама, у пару, индивидуалног рада, реализације наставе уз коришћење рачунара - електронске презентације)
- уџбеник.

Захтеви

Оцењивање ученика је континуирано и поред сумативне има и формативну (развојну) улогу и подразумева јавно образложење оцене. Оцењивање ученика је усмено (континуирано) и писмено (мини тест, есеј, писани рад на тему *Психолошка анализа личности*, и сл). Наставник поред репродукције усвојеног знања и имплементације истог, код ученика веома вреднује повезивање и систематизовање наставног градива као и корелацију са другим предметима и коришћење већ усвојених знања. Једна од елементарних ставки приликом оцењивања и вредновања знања ученика је активност на часу- дијалог са осталим ученицима и наставником, давање конструктивних предлога, интелектуална размена мишљења кроз дискусију, улагање труда кроз додатно усавршавање и изучавање препоручене литературе, истраживачки приступ у настави и сл.

ФИЛОЗОФИЈА

IV РАЗРЕД (2 час недељно, 64 часа годишње)

Циљеви и задаци: Циљ наставе филозофије јесте да код ученика развије свест о потреби да активно обликују свој и одговорно учествују у јавном животу хумано и демократски оријентисаног друштва, оспособљавајући их да независно критички мисле и просуђују, формирају сопствени поглед на свет који је осетљив на културни контекст, и да се у својим делима и поступцима руководе вредностима истине, добра, правде и лепоте чији смисао и значај откривају у процесу овладавања знањима и вештинама својственим филозофски култивисаној мисли.

Настава филозофије има задатак да допринесе развоју општих кључних способности (посебно у области тзв. критичког мишљења), али и да, повратно, посредством оних које су стечене у другим областима (а то су пре свега језичка, читалачка, научна, уметничка писменост) унапреди општу перформансу ученика, подигне ниво њихове интелектуалне и духовне радозналости, оспособи их да феномене анализирају из перспективе различитих научних и уметничких дисциплина и да знања и ставова синтетизују у кохерентан поглед на свет. Ученици треба да разликују сазнајне од вредносних судова и артикулишу властити вредносни систем у суочавању са етичким дилемама и изазовима друштва у коме живе; да развију осетљивост за социјални и културни контекст, идентитет и разлике, овладају вештинама успешне комуникације, тимског рада и практикују технике за конструктивно решавање конфликта у свакодневном животу; да преузимају одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, и да са успехом учествују у јавном животу друштва; да унапреде способности за разложно (писмено и усмено) излагање мисаоних садржаја и учешће у расправи на начин који доприноси развијању атмосфере отворености и узајамног уважавања; да усвоје и практикују интелектуалне врлине, ставове и вредности.

Срж наставе филозофије у четвртном разреду треба да чини обезбеђивање креативног, индивидуалног и флексибилног приступа проблемима филозофије у живој размени између наставника и ученика. Природа садржаја овог предмета омогућава коришћење различитих облика рада и наставних метода, које ангажују ученике и повећавају њихову заинтересованост. Реализација програма треба да се одвија у складу са принципима активне, проблемске и истраживачке наставе, уз усаглашавање садржаја са одговарајућим методичким активностима. Уз традиционални, фронтални облик, неопходно је применити и друге различите облике рада: текст анализу, рад у паровима или малим групама, групна дискусија, дебата. Ученике треба подстицати да проналазе информације користећи различите изворе и средстава информисања, да их критички процењују, да постављају релевантна питања, да унапређују културу дијалога, да аргументовано заступају или оспоравају одређена становишта или сопствене ставове.

Захтеви

Наставни професор ће приликом оцењивања вредновати писмене и усмене одговоре на постављена питања, као и активност коју ученици испољавају на часу, пре свега спремност на сарадњу и интелектуалну размену у дискусији са другима, кућну припрему за најављну тему часа, допринос властитом усавршавању кроз додатно читање препоручене литературе, лично истраживање и прикупљање релевантног материјала, самосталну или тимску припрему и презентовање пројектних задатака. Вредновање ученичког постигнућа укључује (поред степена усвојеног знања и поменутих активности ученика) и писање радова/есеја и тестова у циљу систематизације градива, јер је то добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

I, II, III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

IV РАЗРЕД (2 час недељно, 66 часа годишње)

Циљеви и задаци: Циљ наставе физичког васпитања је да се разноврсним и систематским

моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно – образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Настава физичког васпитања има за задатак подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела (превенција постуралних поремећаја); развој и усавршавање моторичких способности и теоријских знања неопходних за самостални рад њима; подстицање моторичких умења (вештина) и теоријских знања неопходних за њихово усвајање; проширење и продубљавање интересовања које су ученици стекли у основној школи и потпуније сагледавање спортске гране, за коју показују посебан интерес; усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаних општим циљем овог предмета (васпитно-образовног подручја); мотивација ученика за бављење физичким активностима и формирање позитивних психо-социјалних образаца понашања; оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада.

Суштина наставе физичког васпитања је развијање физичких способности, спортско - техничко образовање и повезивање физичког васпитања са животом и радом. На свим часовима наставе физичког васпитања, предвиђа се: развијање основних елемената физичке кондиције карактеристичних за овај узраст и пол; као и других елемената моторне умешности, који служе као основа за повећавање радне способности, учвршћивање здравља и даље напредовање у спортско техничком образовању, превентивно компензацијски рад у смислу спречавања и отклањања телесних деформитета, оспособљавању ученика у самосталном неговању физичких способности, помагању раста, учвршћивању здравља, као и самоконтроли и провери својих физичких и радних способности.

Захтеви

Програмски задаци се одређују индивидуално, према полу, узрасту и физичком развоју и физичким способностима сваког појединца на основу оријентационих вредности које су саставни део упутства за вредновање и оцењивање напретка ученика као и јединственој батерији тестова и методологије за њихову проверу и праћење.

Спортско техничко образовање се реализује у I, II, III разреду кроз заједнички програм (атлетика, вежбе на справама и тлу) кроз програм по избору ученика, а у IV разреду кроз програм по избору ученика.

Програм физичког васпитања је наставак програма физичког васпитања у основној школи, стим што је усмерен на још интензивније остваривање индивидуалних и друштвених потреба у области физичке културе.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

I, II, III РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

IV РАЗРЕД (1 час недељно, 33 часа годишње)

Циљеви и задаци: Општи циљ предмета је да ученици Грађанског васпитања стекну сазнања, развију способности и вештине и усвоје вредности које су претпоставке за целовит развој личности, одговоран и ангажован живот у савременом грађанском друштву. Један од циљева предмета је да ученици стекну сазнања и усвоје вредности савременог грађанског друштва у духу поштовања људских права и основних слобода, разумевања и пријатељства међу народима. Затим, на часовима грађанског васпитања омогућавамо ученицима да стекну сазнања, развију способност и вештине и усвоје вредности које су претпоставке за целовит развој личности и ангажован живот у савременом грађанском друштву. Општи циљ предмета је и то да ученици стекну основна знања из области људских права и слобода, пре свега права на слободан приступ информацијама и на социјално-економска права.

Предмет Грађанско васпитање остварује се као факултативан предмет у средњој школи - од

првог до четвртог разреда.

I разред

Задаци наставе у првој години су да се код ученика развије осећање личног и групног идентитета, као и да се развију комуникацијске вештине неопходне за излагање сопственог мишљења, активно слушање и преговарање. Осим тога, неопходно је да ученици разумеју природу и могуће узроке сукоба и да се подстакну на сарадњу и мирољубиво решавање сукоба. Поред тога, ученици треба да се упознају са основним друштвеним, етичким и правним нормама и основама демократског друштва.

II разред

Задаци наставе су да се ученицима приближи појам права и да се упознају са Конвенцијом о правима детета и другим међународним документима који се баве људским правима. Такође, ученици треба да науче врсте права, разумеју односе међу правима и узајамност права и одговорности. Неопходно је да се код ученика развије осетљивост за кршење права и спремност за заштиту сопствених и права других.

III разред

Задаци наставе према предвиђеном програму су да се ученици упознају са основним концептима из области демократије, грађанског друштва и политике, као и да стекну основна знања о институцијама демократског друштва и улози грађана у демократском друштву. У том смислу, посебна пажња се поклања политичким правима и правима на грађанску иницијативу, раду скупштине, односно парламента.

IV разред

Задаци наставе према предвиђеном програму су усмерени на упознавање извора информација, заштиту права на информисање и на медије као извор информација. Такође, програмом је предвиђено да ученици стекну неопходна знања о планирању каријере, уласку у свет рада, као и о разговору са послодавцем приликом будућег тражења посла.

ВЕРОНАУКА

I, II, III РАЗРЕД (1 час недељно, 35 часова годишње)

IV РАЗРЕД (1 час недељно, 33 часа годишње)

Циљеви и задаци: Ученици треба да спознају да је хришћанство живот у литургијској заједници и живот за литургијску заједницу; уоче да је личност кључни појам у разумевању хришћанског учења о Богу и човеку; науче да је Бог личност и да се само у заједници личности открива; уоче да је подвиг неопходно средство за остварење личне заједнице с Богом у Христу у којој ће Бог бити извор нашег вечног постојања и личног идентитета; уоче разлике између црквеног и световног сликарства.

Такође, ученици треба да науче да правилно дефинишу појмове: личност, слобода, љубав - на основу православног учења о Светој Тројици; уоче да је човек као икона Божија личност и да је он једино биће које је у личним односима, односима слободе, љубави према другом бићу, способно да уочи ограниченост природе и њену угроженост од небића; запазе да је Литургија икона начина Божијег постојања.

Потребно је ученицима помоћи да уоче да историју ствара човек као слободно биће са једним конкретним циљем; испитујући историјске догађаје проникну у њихов крајњи смисао; уоче да се у делима људи огледа тежња за личним и бесмртним животом; науче да оцењују историјске догађаје на основу тога колико они дају правилан одговор на проблем превазилажења смрти у природи и слободног постојања човека као личности; упореде Литургију и литургијски начин постојања света са истином која подразумева превазилажење смрти и постојање човека као личности, као апсолутног непоновљивог бића; уоче да православна уметност приказује свет не онаквим какав је сада, смртан и пролазан, већ какав ће бити у будућем Царству; стекну свест о томе да Црква није од овога света, али да је у свету и да постоји ради спасења света.

Предмет Веронаука остварује се као факултативан предмет у средњој школи - од првог до четвртог разреда.

I разред: Садржај програма

Хришћанство је Црква (заједнички литургијски живот као израз вере у Бога). Појам о Богу у хришћанству (вера и атеизам).

О богопознању (о знању уопште и о могућностима богопознања). Познање Бога кроз Христа - у Цркви.

Крштење и рукоположење као сједињење са Христом у Литургији (подвижништво као средство за остварење личне заједнице с Богом у Литургији).

Сликарство као израз човековог односа према Богу и свету који га окружује (разлика између црквеног сликарства - иконографије и световног сликарства).

II разред: Садржај програма

Света Тројица - Један Бог (Бог као биће заједнице слободе, љубави). Онтолошке последице вере у Свету Тројицу као Једнога Бога.

Стварање света ни из чега (узрок постојања света јесте Бог као личност, Божија слобода).

Својства створене природе.

Стварање човека "по икони и подобју Божијем" (антрополошке последице вере у Бога који је Св.Тројица).

Првородни грех.

Проблем смрти (виђење овог проблема из перспективе природе и перспективе личности).

III разред: Садржај програма

Тајна Христова - јединство Бога и човека као циљ због кога је Бог створио свет. Христово оваплоћење и страдање, смрт као последица греха првих људи.

Бог је васкрсао Христа из мртвих Духом Светим (превазилажење смрти за створену природу као плод слободне, личне заједнице Бога и човека у Христу).

Исус Христос као нови Адам и начелник све твари.

Улога Духа Светог у сједињењу људи и створене природе са Христом (Дух Свети конституише Цркву као конкретну Литургијску заједницу кроз Крштење, Миропомазање и Рукоположење).

Литургија као икона истинског постојања света – Царства Божијег (спасење света, заједничко дело Св.Тројице и људи; разлика између Бога и људи али не и одељеност).

Апостолско прејемство (епископ као икона Христа, свештеници иконе апостола, Литургија као икона будућег века).

Распеће и Васкрсење Христово у православној иконографији.

IV разред:Садржај програма

Хришћанско схватање историје (старојелинско и савремено схватање историје без Бога).

Есхатон - будуће Царство Божије као узрок Цркве и историје (последњи догађај, догађај

Царства Божијег даје валидност и постојање историјским догађајима).

Смрт природе као разједињење, распадање и смрт личности као прекид заједнице са личношћу за коју смо били везани, коју смо највише волели.

Литургија нам открива и циљ због кога је Бог створио свет и људе (да свет постане Царство Божије у коме неће бити смрти).

Помесна и Васељенска Црква, њихов однос. Јединство Цркве (на помесном и васељенском нивоу)

Теологија православне уметности (књижевности, сликарства, архитектуре, музике...).

Школски програм за период 2018 – 2022. г. израдио је, шк. 2017/18. тим професора Музичке школе „Станковић“ у саставу:

Дејан Митровић, проф.	Помоћник директора
Срђан Илић, проф.	Одсек за гудачке инструменте
Јелена Адамовић, проф.	Одсек за камерну музику
Весна Роквић, проф.	Психолог школе
Оливера Николић, проф.	Т.О.
Ђорђе Бајић, проф.	ООН
Наталија Србљановић, проф.	Одсек за клавир
Вера Ристић, проф.	Одсек дувачке инструменте
Ивана Пејоска, проф.	Одсек за хармонске
Татјана Бајалица, проф.	Одсек за соло певање инструменте
Небојша Костић, проф.	Одсек за џез музику, координатор тима

Дел.бр. _____

Председник Школског одбора

Датум _____
